

MOTINA – BRANGIAUSIAS ŽMOGUS MŪSŲ GYVENIME

LIETUVOS PREMJERO IR JAV VALSTYBĖS SEKRETORĖS PASITARIMAS

Washington, DC, gegužės 6 d. (LR ambasados JAV inf.) Su darbo vizitu JAV viešintis Lietuvos Premjeras Andrius Kubilius, be susitikimų su svarbiais verslo, mokslo, aukštųjų technologijų, finansų kompanijų vadovais, tarėsi ir su įtakingais JAV politikais ir valstybės pareigūnais. Gegužės 6 d. ministrą pirmininką Valstybės departamente priėmė JAV Valstybės sekretorė Hilary Clinton.

Susitikimo metu buvo pasikeista nuomonėmis apie JAV vykdomą „perkrovimo“ politiką Rusijos atžvilgiu, pažymint, kad žengiami kokybiškai naujo abiejų šalių tarpusavio bendradarbiavimo žingsniai. Aptarti visai Europai rūpimi saugumo klausimai, tokie kaip branduolinis nusiginklavimas ir konvencinės ginkluotės sutartys.

Pasitarime premjeras A. Kubilius dar kartą išdėstė savo poziciją, kad Vašingtono dėmesys tiek Vidurio Europai apskritai, tiek Lietuvai konkrečiai, JAV prezidentu tapus Barack Obama, nėra sumažėjęs. Kalbėdamas su H. Clinton, Premjeras A. Kubilius pabrėžė, kad buvo pozityviai nustebintas Prezidento B. Obamos susitikimo Prahoje metu jo puikiu išmanymu ir analize apie Europos ir Rusijos reikalus. „Mes matome pozityvias pastangas bei JAV tinkamą, efektyvų ir intensyvų siekį konsultuotis ir bendradarbiauti su mumis tiek svarbiais regioniniais, tiek visai Europai reikšmingais klausimais,“ – sakė A. Kubilius.

Taip pat buvo kalbėta apie NATO rengiamus Baltijos šalių gynybos planus, planuojamą Baltijos ir Šiaurės šalių parlamentų pirmininkų kelionę į JAV, būsimą Demokratijų bendrųjų forumą Krokuvoje.

Ministras pirmininkas A. Kubilius pažymėjo, kad pokalbio metu buvo aptarti ir energetinio saugumo klausimai bei galimas bendradar-

Skulptorius Petras Rimša.

biavimas plėtojant branduolinę energetiką. Jis pakvietė JAV kompanijas aktyviau bendradarbiauti statant atominę elektrinę Visagine bei suskystintų dujų terminalą Klaipėdoje. Toks bendradarbiavimas, pasak Premjero, Lietuvai būtų ir naudingas, ir efektyvus.

Šilto susitikimo metu H. Clinton Lietuvą įvardijo kaip „savo stiliaus“ šalį, kurioje svarbiausius vadovaujančius postus užima moterys.

JAV PASISAKO DĖL NATO ORO POLICIJOS MISIJOS BALTIJOS ŠALYSE IKI 2018 METŲ IR VĖLIAU

Balandžio 30 d. krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė beveik savaitę trukusį darbo vizitą Jungtinėse Amerikos Valstijose baigė pasitarimą su JAV gynybos sekretoriumi Robert Gates. Jo metu buvo aptartas JAV ir Lietuvos karinis bendradarbiavimas ir jo perspektyvos, taip pat naujai besiklostantys JAV ir Rusijos santykiai.

Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Andrius Kubilius po pasitarimo su JAV Valstybės sekretorė Hilary Clinton. **LRV nuotr.**

JAV gynybos sekretorius išsakė nuomonę, kad JAV administracija remia bendras NATO ir JAV karines pratybas kaip praktinį NATO kolektyvinės gynybos garantijų įrodymą. Jis paminėjo, kad jau suplanuotos tokio pobūdžio pratybos Baltijos jūros regione. JAV gynybos sekretorius taip pat pabrėžė NATO reformų svarbą efektyviai aljanso veiklai: „Reikia siekti, kad būtų efektyviai paskirstomi resursai ir tobulinamas sprendimų priėmimas,“ – sakė JAV pareigūnas. Apibendrinamas kolektyvinės gynybos temą, R. Gates pakvietė Lietuvos atstovus būti aktyvius šioje srityje ir teikti siūlymus dėl NATO reformų.

Lietuvos krašto apsaugos ministrė R. Juknevičienė padėkojo JAV karinėms pajėgoms už šių metų rudenį jau trečią kartą dalyvauti NATO oro policijos misijoje Baltijos valstybėse atvyksiančius JAV karius su naikintuvais. JAV gynybos sekretorius R. Gates

RUSIJA IR LENKIJA VĖL NESUTARĖ

Rusijos ir Lenkijos vyriausybės vėl atidėjo sutarties dėl dujų tiekimo pasirašymą, kuris buvo numatytas gegužės 9 dieną, tačiau Varšuva pristabdė procesą.

Kaip gegužės 7 d. praneša laikraštis *Vremia novostej*, šiuo metu Lenkijoje rengiamasi naujojo šalies prezidento rinkimams. Dabartinis šalies Lenkijos premjeras Donald Tusk, kuris pasisako už suartėjimą su Rusija, nekelia savo kandidatūros į prezidentus. Tačiau šalies vyriausybė, kuri ir anksčiau buvo priversta atremti opozicijos pasipriešinimą, atsidūrė dar netikroje padėtyje po tragedijos prie Smolensko, kai per lėktuvo katastrofą žuvo Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski.

Lenkija suvartoja 14 mlrd. kubinių metrų dujų kasmet, trečdalį vartojimo poreikių patenkina iš nuosavų resursų, o kitą dalį – importuodama. 92 proc. importuojamų dujų tenka dujoms iš Rusijos. 2008 metais „Gazprom eksport“ eksportavo į Lenkiją 7,9 mlrd. kubinių metrų rusiškų dujų. **LRT**

pasakė, jog JAV remia poziciją, kad NATO oro policijos misija Baltijos valstybėse būtų tęsiama iki 2018 metų ir vėliau. 2009 metais NATO nusprendė pratęsti oro policijos misiją Baltijos valstybėse iki 2014 metų pabaigos.

Taip pat buvo aptarti JAV santykiai su Europos šalimis ir dvišalis Amerikos ir Rusijos bendradarbiavimas karinėje srityje. Pasak JAV gynybos sekretoriaus, JAV stengiasi įtraukti Rusiją į bendradarbiavimą strateginės ginkluotės plotmėje.

Vizito JAV metu, balandžio 29 d., Krašto apsaugos ministrė Pensilvanijos valstijos sostinėje Harisburge susitiko su valstijos gubernatoriumi Edward Rendell. Ministrė padėkojo Pensilvanijos atstovui už bendradarbiavimą su Lietuvos institucijomis pagal Valstijos partnerystės programą (State Partnership Program), taip pat įgyvendinant mainų mokslų srityje programas.

LR KAM

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Kinijos užsienio reikalų ministerijos Liaudies instituto kvietimu, į komunistinę Kiniją be leidimo išvyko „Tvarkiečių“ frakcijos seniūnas Valentinas Mazuronis ir tos partijos pirmininkas Rolandas Paksas, EP narys. Kad „tvarkiečiai“ būtų leista išvykti, balsavo tik socialdemokratas Česlovas Juršėnas ir opozicijos vadovas „darbietis“ Vytautas Gapšys.

Prez. Valdas Adamkus atkreipė visuomenės dėmesį, kad dar esant gyvam Lenkijos prezidentui L. Kaczynski, Lenkijos valdžios požiūris į Lietuvą ėmė šalti. Nauja Lenkijos vyriausybė, kurios ministras pirmininkas yra I. Tuska, pradėjo Lietuvos atžvilgiu laikytis kietai. Aaie tai prez. V. Adamkus yra išsireiškęs Lenkijos prezidentui, kuris nuraminęs: „Nebijok, Valdai, aš kontroliuoju situaciją“. Tačiau L. Kaczynski vis dėl to pripažino, kad naujoje Lenkijos valdžioje esama žmonių, kurie visiškai kitaip nei jis žvelgia į Lietuvą, ir tai gali pabloginti mūsų santykius, rašo „Lietuvos rytas“, balandžio 13 dienos laidoje.

Mažeikių naftos perdirbimo įmonė, kurią valdo lenkų „PKN Orlen“ bendrovė, tik prieš kelias dienas iki prez. L. Kaczynski žuvimo, žengė simbolinį, bet labai iškalbingą žingsnį atsisakydama remti Lietuvos krepšinį. Lietuvos klausimai su Lenkija nėra vien tik retoriniai. Jie verčia rimtai susirūpinti. „Mums Lenkija svarbiau nei mes Lenkijai, tai reikia ir galvoti atitinkamai“, – įspėjo politologas A. Kulakauskas. „Kaip formuoti Europos Sąjungos politiką Rusijos atžvilgiu, jei mūsų svarbiausi partneriai elgiasi taip, tarsi Lenkija būtų pagrindinis priešas?“ Tokiais žodžiais Lenkijos dienraštis „Rzeczpospolita“ komentavo Seimo sprendimą atmesti LR Vyriausybės pasiūlymą dėl pavardžių rašymo tik dėl vienos raidės Lenkijos partnerystę geopolitine ir tarptautine prasme yra mums daug svarbiau, negu lenkams – Lietuva.

Prišiekė naujasis Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius G. Grina. Priimdama pareigūno priesaiką prez. D. Grybauskaitė pabrėžė pertvarkos būtinybę departamente. Departamento depolitizavimas, naujos strategijos kūrimas ir jos vykdymas, žmogaus teisių ir laisvių neliečiamumo principų laikymasis – tai pagrindiniai uždaviniai, kurie laukia naujo vadovo.

Gyvybės langelyje paliktas kūdikis iš Tauragės. Šiaulių klinikoje atidarytame langelyje rastas naujagimis, net ir su dokumentais. Paliktas berniukas buvo pagimdytas Tauragės ligoninėje. Medikai nustatė, kad kūdikis sveikas. „Dar yra vilties, kad vaiką palikusi motina persigalvos ir atsiims jį auginti“, – sakė Moters ir vaikų klinikos direktorė Margarita Valiūnienė. Pagal galiojančius teisės aktus kūdikį palikusi motina jį gali atsiimti per tris mėnesius. Už kūdikio palikimą jai negresia jokia atsakomybė, Lietuvoje jau veikia šeši tokie langeliai. Į Šiaulių kliniką atneštas kūdikėlis – jau trečias.

Lietuvoje daugiausia aukų šiemet gavo Liberalų ir centro sąjunga. Šiai partijai per pirmąjį ketvirtį paaukojo 240 tūkst. litų. Liberalų sąjūdis surinko 227 tūkst. litų. Tėvynės Sąjunga gavo 202 tūkst. litų. Tautos prisikėlimo partija surinko tik 4.4 tūkst. Lt. Krikščionių partija 40 tūkst. o socialdemokratai gavo tik 16 tūkst. litų. Partija „Tvarka ir teisingumas“ deklaravo 21 tūkst. litų, o Darbo partija nurodė gavusi tik 2.4 tūkst. litų. Iš jų 2 tūkst. litų paaukojo partijos narė L. Graužinienė.

Lietuvos vyskupai smerkia homoseksualius santykius, tačiau sako, kad homoseksualius asmenis būtina gerbti. Šią savaitę posėdžiavusi Lietuvos vyskupų konferencija (LVK) išplatino pranešimą, kuriame „homoseksualizmo ideologiją“ vadina prieštaraujančia ir prigimtinei tvarkai, ir šalies Konstitucijai, kuri šeimą laiko visuomenės ir valstybės pagrindu.

Lietuva nepritaria atominės elektrinės statyboms maždaug 50 km nuo Vilniaus esančioje Astravo aikštelėje, rašoma Aplinkos ministerijos parengtoje pozicijoje. Dokumente, kurį ketinama perduoti Baltarusijai, nurodoma, kad planuojamos AE poveikio aplinkai vertinimas (PAV) nėra pakankamai išsamus, prašoma pakartotinio projekto pristatymo Lietuvoje. Tačiau Baltarusija, statydama naują atominę jėgainę, neprivalo atsižvelgti į Lietuvos nuomonę. Baltarusija planuoja pastatyti du branduolinius reaktorius Gardino arba Mogiliovo srityje. Pirmenybė teikiama Astravo aikštei Gardino srityje. Atstumas nuo šios vietos iki Lietuvos sienos – 23 km, o nuo Vilniaus – 55 km. Pradėti statyti elektrinę numatoma 2010 m., o pradėti eksploatuoti pirmąjį reaktorių – 2016 metais.

Už laikraščio Respublika žurnalisto Vito Lingio nužudymą kalintis „Vilniaus brigados“ garsenybė Igoris Achremovas paleidžiamas į laisvę anksčiau laiko, nors buvo nuteistas mirties bausme. Taip gegužės 6 d. nusprendė Vilniaus miesto trečiasis apylinkės teismas, patenkinęs vos 16 metų ir 6 mėnesius už groto praleidusio nuteistojo prašymą. Generalinis prokuroras R. Petrauskas sakė, kad svarstys, ar šią teismo nutartį apskųsti aukštesniam teismui.

Lietuva ir Amerika – strateginiai partneriai – tai per susitikimą gegužės Vašingtone patvirtino LR premjeras Andrius Kubilius ir įtakingas respublikonų senatorius ir senas Lietuvos draugas John McCain. Respublikonų partijos vadovas J. McCain padėkojo Lietuvai už sėkmingą mūsų karių dalyvavimą taikos palaikymo misijoje Afganistane. Pasak senatoriaus, artimiausiu metu ten vyks lemiami mūšiai prieš Talibano smogikus, kuriuos būtina laimėti. „Ačiū, kad jauni ir drąsūs Lietuvos vyrai kovoja Afganistane už demokratijos vertybes,“ – susitikimo metu sakė J. McCain. Senatorius iškėlė pokyčių Baltarusijoje ir Rusijoje klausimą. Jo nuomone, tiek Baltarusija, tiek Rusija daro tam tikrus žingsnius, kad prasidėtų žymiai glaudesnis dialogas su JAV. Premjeras A. Kubilius pritarė tokiam pastebejimui ir patvirtino, kad pastaruoju metu jam bendraujant tiek su Rusijos premjeru V. Putinu, tiek su Baltarusijos vadovais akivaizdžiai matyti, kad jų tonas Vidurio Europos šalių atžvilgiu yra gerokai sušvelnėjęs, ir akivaizdus abiejų šalių noras atverti ekonomikas bei plėtoti bendradarbiavimą su Vakarais. Tačiau abu pašnekovai pažymėjo, kad nepakito Rusijos elgesys Ukrainoje, Gruzijoje, Kirgizijoje vykstančių demokratinį procesų atžvilgiu. Politikai pažymėjo, kad reikia visokeriopai skatinti ir stiprinti to naujo požiūrio pasireiškimus bei palaikyti demokratinį jėgų vykdomus procesus.

LR ambasados JAV nuotr.

DĖL LENKIJOS PREZIDENTO POSTO VARŽYSIS 10 KANDIDATŲ

Varšuva, gegužės 7 d. (ELTA). Dėl Lenkijos prezidento išankstiniuose rinkimuose varžysis 10 kandidatų, informuoja naujienų agentūra *AFP*.

Tam, kad būtų užsiregistruoti oficialiais kandidatais į prezidento postą, Lenkijos vadovo posto siekiantys asmenys rinkimų komisijai privalėjo pristatyti 100 tūkst. parašų.

Lenkijos parlamento pirmininkas ir laikinai prezidento pareigas einantis Bronisław Komorowski rinkimų komisijai pristatė 700 tūkst. rėmėjų parašų. Tragiškai žuvusio Lenkijos prezidento Lech Kaczynski brolis dvynys

Jarosław Kaczynski surinko net 1,6 mln. parašų.

Be šių politikų išankstiniuose rinkimuose varžysis Waldemar Pawlak, Grzegorz Napieralski ir Marek Jurek, Bogusław Zietka, Andrzej Lepper, Janusz Korwin-Mikke, Andrzej Olechowski ir Kornel Morawiecki.

Apklausos rodo, kad B. Komorowski galimybės laimėti prezidento rinkimus lygūs 45 proc., o J. Kaczynski – 30 procentų.

Po prezidento žūties balandžio 10-ąją Lenkijoje paskelbti pirmalaikiai prezidento rinkimai, kurie įvyks birželio 20-ąją.

PRIEŠRAKETINĖS GYNYBOS SKYDAS KAINUOS 200 MLN. EURŲ

Priešraketinės gynybos sistemų sujungimas, siekiant apsaugoti NATO priklausančias Europos valstybes, per 10 metų kainuos maždaug 200 mln. eurų, pareiškė NATO generalinis sekretorius Andersas Fogh Rasmussen, informuoja naujienų agentūra *AFP*.

„Esame pakankamai protingi, kad suvoktume realų pavojų. Turiu galvoje Irano požiūrį į raketines technologijas ir branduolinę programą. Europos valstybių saugumas per ateinančius 10 metų mums kainuos 200 mln. eurų“, – per spaudos konferenciją NATO štabe sakė generalinis sekretorius.

„Tai tikrai nėra didelė kaina už apsaugą nuo realaus pavojaus“, – sakė A. F. Rasmussen

ir pridūrė, kad pastaruoju metu NATO valstybės narės vis labiau sutaria dėl galimų grėsmių.

NATO jau kuria priešraketinės gynybos sistemą, skirtą apsaugoti misijas vykdančius sąjungos karius, tačiau visapusiškesnė gynybos sistema būtina saugant civilius Europos gyventojus. A. F. Rasmussen teigia esąs įsitikęs, kad tokiame planui bus pritarta per NATO viršūnių susitikimą, kuris lapkričio mėnesį vyks Lisabonoje. „Kas dėl priešraketinės gynybos sistemos tinkamumo, mūsų kariniai vadai jau išanalizavo projektą ir artimiausiu metu pateiks ataskaitą šiuo klausimu. Tokiu būdu bus pakloti tvirti pamatai politiniams sprendimams“, – sakė jis.

LRT

SVEIKINA GRUZIJOS SPRENDIMĄ Į AFGANISTANĄ PASIŪSTI 750 KARIŲ

NATO karinis komitetas pasveikino Gruzijos valdžios sprendimą į Afganistaną pasiųsti dar 750 karių, kurie prisidės prie Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF).

Jau anksčiau Gruzija į Afganistaną pasiuntė 175 karius.

„Komitetas sveikina Gruzijos valdžios sprendimą į Afganistaną pasiųsti daugiau karių, kurie padės ISAF pajėgoms Helmando provincijoje“, – teigiama NATO tinklalapyje.

Gegužės 5 d. buvo surengtas eilinis Gruzijos ir NATO komisijos posėdis.

Gruzija jau kuris laikas siekia narystės NATO, tačiau jos planams 2008 metais per sąjungos viršūnių susitikimą Bukarešte užkirto kelią Vokietija ir Prancūzija. NATO teigia, kad Gruzija prie sąjungos galės prisijungti ateityje, tačiau konkrečios datos nenurodo.

Didžioji Britanija atsiskaido į šalį įsileisti naują Izraelio „Mossad“ žvalgybos atstovą, nes Izraelis kol kas raštiškai nepasižada daugiau nepadirbinėti D. Britanijos pasų, skelbia *The Times*. D. Britanijos reikalavimas susijęs su „Hamas“ maištininko nužudymu viename Dubajaus viešbučių. Kaip paaiškėjo nusikaltimo vykdytojais į JAE atvyko su padirbtais Dž. Britanijos, Airijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Australijos pasais.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NE RAŠTAI, BET MOTINOS IŠLAIKĖ MŪSŲ KALBĄ

Motinos diena – viena gražiausių pavasario švenčių, turinčių gilias tradicijas ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Tai diena, kai gražiausi gėlių žiedai dovanojami pačiam brangiausiam žmogui – motinai.

Mūsų senoliai Motiną, gyvybės nešėją, tapatindavo su Žeme, nes motina išaugina vaikus, o žemė duoda derlių. Pavasarį buvo garbinama Žemė ir namų židinio saugotoja Motina. Motinos dienos pradžia – senų senovėje, kai įvairios tautos garbindavo moteriškos prigimties deives. Pagonys lietuviai garbino deives Žemyną – žemės globėją, Mildą – meilės deivę, Laimą – likimo ir vaikų globojimo deivę. Moteriškųjų dievybių garbinimas Lietuvoje buvo itin paplitęs. Šią tradiciją po Lietuvos krikšto iš dalies perėmė Mergelės Marijos – Jėzaus motinos garbinimas.

Pasaulyje Motinos diena kildinama iš senovės Graikijos ir Romos tradicijų. Aptikta įrodymų, kad 250 metais prieš Kristų buvo šventė romėnų deivės Magna Mater – Didžiosios Motinos garbei. Europoje paplitus krikščionybei, šią pagonių šventę pakeitė Motinos Bažnyčios šventė.

XX amžiaus trečiame dešimtmetyje imta švęsti Motinos dieną ir Lietuvoje. Ji švenčiama pirmą gegužės sekmadienį. Motinos daugiau negu kas kitas puoselėjo mūsų kalbą ir papročius. „Mūsų kalba, kuria mūsų prabočiai prieš tūkstantį metų kalbėjo, – rašė S. Daukantas, – ne raštai užlaikė, bet motinos, ant kurių kaulų seniai spindi saulė su žvaigždėmis”. Motina – liaudies dainų ir pasakų tobulintoja, kūrėja ir mokytoja. Mūsų liaudyje buvo nusistatymas, kad vaikas kiekvieną dieną iš motinos turi gauti tris pamokas: meilės, išminties ir sveikatos. Šeimoje įgyti doroviniai pagrindai prisidėjo prie vaikų gyvenimo sėkmės. Ir kad per ilgus socialinės ir tautinės sprespaudos amžius lietuvių tauta neprarado gyvybingumo, kad ji sukūrė savaimingą kultūrą ir išėjo į istorijos areną, tai didelis paprastos kaimo moters – Motinos nuopelnas.

Motinos, kaip neatskiriamos žmogaus ir tautos egzistencijos dalies, paveikslas tapo meninės kūrybos objektu. Ryškiausia istorinį lietuvių motinos tipą pavaizdavo P. Rimša skulptūroje „Vargo mokykla”. Jo sukurtas motinos portretas tapo simboliu paminklų, įkūnijančių tautos protestą prieš ilgus dešimtmečius trukusias carizmo pastangas sunaikinti lietuvių tautą, jos kalbą ir kultūrą. Motina daug įtakos turėjo ir mūsų tautos rašytojams.

JAV ši šventė vyksta antrąjį gegužės sekmadienį ir yra siejama su savo gyvenimą šios šventės populiarinimui pašventusia moterimi Anna Jarvis. Ją įkvėpė jos mamos atsidavimas auginant 11 vaikų šeimą. Per antrąsias mamos mirties metines, antrąjį gegužės sekmadienį, Anna Jarvis įtikino savo parapijiečius Vakarų Virginijoje švęsti Motinos dieną. Bažnyčia buvo išpuošta mamos mėgstamomis gėlėmis. 1910 m. Vakarų Virginijos valstija oficialiai patvirtino Motinos dienos šventę, o 1914 m. prez. Woodrow Wilson paskelbė tą dieną tautine švente.

Šiandien motinos sąvoka labai pakito. Šiuolaikinė motina augina po vieną, du, daugiausia tris vaikus. Tikros motinos nuolat jaudinasi dėl savo vaikų, tuo jos ir yra motinos. Tačiau ar galima vadinti motinomis tas, kurios Lietuvoje savo kūdikius slapta palieka langeliuose...

S. Tūbėnas

MOTINOS DIENOS ŠVENTĖ LIETUVOJE

Motinos dienos įvedimu Lietuvoje ėmė rūpintis įvairios organizacijos. 1929 metais kovo 24 dieną Kaune įvykusiame Lietuvos moterų organizacijų pasitarime dėl Motinos dienos rengimo buvo nutarta kitų aukštos kultūros tautų pavyzdžiu šią šventę įvesti Lietuvoje - švęsti ją kiekvienais metais pirmą gegužės sekmadienį. Jai rengti buvo sudarytas iš įvairių pažiūrų žmonių komitetas. Sudarant šventės programą, buvo atsižvelgta į kitų kraštų patirtį. Spauda šios dienos proga buvo kviečiama aptarti motinos vaidmenį istorijoje, vaikų auklėjime, visuomeniniame gyvenime bei spausdinti tinkamą beletristiką, o radijas - surengti specialias laidas; teatrai ir kino teatrai - parengti programas Motinos dienai; mokyklos ir įvairios organizacijos - minėti Motinos dieną; buvo skatinama skaityti įvairias paskaitas, daryti rinkliavas neturtingoms motinoms šelpti, lankyti, guosti ir šelpti sunkiai gyvenančias bei sergančias motinas. Vaikai buvo kviečiami namuose pagerbti savo motinas-įteikti dovanėles,o

toliau gyvenantys aplankyti jas arba pasiųsti laiškus ir dovanas. Visuomenė buvo kviečiama prisiminti mirusias motinas,aplankyti ir papuošti jų kapus, Moterų katalikių draugija paprašė dvasininkus už mirusias motinas visose bažnyčiose laikyti pamaldas ir skaityti pamokslus.

Pirmiausia ši sumanymą ėmė garsinti spauda, ypač žurnalas „Motina ir vaikas”. Kiek dvejojamos prie to prisidėjo mokyklos; didžiausias jų indėlis - tai kreipimasis į vaikus.

Pamažu šventiniuose renginiuose išryškėjo trys idėjos: pirma - išaukštinti motinas, antra - ruošti jaunas moteris ir merginas motinystei, trečia - visuomenei parodyti tikrą motinų padėtį. Jau 1929 metais „Pieno lašo” draugijos susitikime su Kauno mieste globojamomis motinomis, pagrindinė draugijos pirminko K. Griniaus pokalbio su motinoms tema buvo jų gyvenimo sunkumai ir ligos.

Dėmesys motinų šalpai ypač padidėjo nuo XX amžiaus ketvirto dešimtmečio vidurio: buvo renkami drabužiai, pinigai bei

Vytautas Cinauskas

PARTIZANŲ MOTINA

Nesuvyniojo nieks Tavų
Sūnų į baltąją drobulę.
Ne prie namų, ne prie klevų
Sulaužyti kauleliai guli.

Nieks nenušluostė jų veidų,
Kada ant akmenų gulėjo.
Nieks neprisiminė maldų,
Kada vežimas nudardėjo.

Prie balos tos, prie tos duobės,
Prie to durpyno, to žvyryno...
Į vietą amžinos garbės,
Kurį tik budeliai težino.

Ir tu likai vienui viena,
O Motina, sopulingoji.
Tu užmiršta... gal alkana?..
Ar šunys dar Tave aplojo?..

Ir tebelauki dar sūnų,
Nors to jauniausio, pagrandėlio...
Ir gula ant širdies švinu
Negrįžusių sūnų šešėliai.

Pavasaris. Vėl po langais
Alyvų trykštantis fontanas...
Nebepareis jau su draugais
Nei Juozas, Petras, nei Antanas.

Nebesužvangins grandine,
Necyptelės iš džiaugsmo Sargis.
Nebepriглаus po miline,
Ką suruošei – nebesuvalgys.

Ir rankų nebučiuos Tavų,
Nebeįstars: – Atleisk, Motule.
Ne prie namų, ne po klevu
Nesulaukti sūneliai guli...

kiti būtiniausi reikmenys. Rinkliavos paplito po visą Lietuvą. Kaune šią dieną neturtingoms motinoms buvo rengiami spektakliai.

Per tą dešimtmetį susiformavo motinos pagerbimo šeimoje ir visuomenėje tradicijos. **Tačiau penktame dešimtmetyje buvo paraginta šios šventės atsisakyti.** Jos pakaitalu tapo Kovo 8-oji - Tarptautinė moters diena. Motinos didybė Kovo 8-ąją tarsi nublanko, pradingo. Labai retai buvo kalbama apie motinas kaip būsimųjų kartų, nacionalinių vertybių bei valstybės ateities kūrėjas. Buvo tartum užmiršta, kad kiekviena motina yra moteris, bet ne kiekviena moteris yra motina. Pamažu tarp įvairių, visų pirma profesinių, švenčių žmonės pasigedo dienos, kurią daugiau dėmesio būtų skiriama savo motinai. Tai viename, tai kitame rajone imta rengti daugiavaikių arba karių motinų dienas. Buvo ir šeimų, kuriose pirmą gegužės sekmadienį, kad ir slapčiomis, buvo pagerbiamos motinos.

Poreikis visuotinai grįžti prie šios šventės, išryškėjo po 1987 m. gegužės mėnesio pradžioje surengtos motinai pagerbti vakaronės-koncerto. Jis sulaukė palankių atgarsių spaudoje. Tų pačių metų lapkričio mėn. moterų suvažiavime Motinos dienos atgaivinimo reikalu kalbėjo V. Bubnys, suvažiavimo delegatės. Diskusija išsiplėtė po pusmečio respublikinėje spaudoje pasirodžius N. Lauciuvienės, A. Ališausko, K.Stankevičiaus laiškam, kuriuose buvo raginama švęsti Motinos dieną.

Šventę aktyviai ėmėsi propaguoti spauda. Laikraščiuose buvo spausdinami eilėraščiai, dainos,prisiminimai motinoms pagerbti. Buvo rengiamos įvairios parodos, vakaronės, spektakliai, koncertai. Nebuvo gailimą gražių žodžių motinai. Tikrai žinoma,kad Skuodo rajone Trumplaukės devynmetės mokyklos mokinių (vad. mokytoja L. Macevičiūtė) surengtoje vakaronėje į motinas buvo įvesdinta D.Permanienė, Močiutė - jos vaidmenį atliko mokytoja O. Vaitkienė - jaunąją mamą sutiko su duona ir druska, palinkėjo šeimai, kad ir kokia gausi būtų, niekada jos nepritrūkti. Tačiau į užduotus klausimus jaunoji mama neįstengė atsakyti, ir jai pagelbėti galėjo tik viena daugiavaikė motina, kuri, įteikusi savo juostą, įvesdino jaunąją mamą į moterų būrį. Tai vertas dėmesio reiginys. Įsimintini simboliai - duona.

„RAŠTO AIŠKINTOJAI“ PAMINA PATĮ RAŠTĄ

Algimantas Zolubas

Lietuvos Respublikos Konstitucija yra pagrindinis mūsų valstybės įstatymas. Šiame įstatyme, žinoma, neįmanoma išaiškinti ir apibrėžti iki smulkmenų visų teisinių dalykų, todėl tokiems aiškinimams sukurta teisinė institucija – Konstitucinis Teismas (KT). Kilus neaiškumams, po KT išaiškinimo jau niekas negali kitaip vertinti teisinės reikalo padėties. O jei pats KT savo aiškinimu pažeis Konstituciją?.. Turbūt vienintelis kelias – kreiptis į KT. Išeitų, kad KT (rašto aiškintojas) yra viršesnis už Konstituciją, tarsi įteisinta neklystanti „šventoji karvė“.

Egidijaus Kūrio vadovaujamas KT 2006 metų rudenį išaiškino, jog pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejai turi būti reta išimtis ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančiais pagrindiniam šalies įstatymui. Užsienio lietuviams, išvykusiems iki 1990 m. kovo 11 d., kitos valstybės pilietybę nelaikoma kliuviniu turėti Lietuvos pilietybę. **O apie pusę milijono išvykėlių po 1990 m. kovo 11 d., trumpai tariant, atimta prigimtinė teisė būti lietuviu.** Kad Lietuvos pilietybę įgyjama gimstant (12 Konstitucijos straipsnis), žmogaus teisės ir laisvės yra prigimtinės (18 str.), kad žmogaus teisių negalima varžyti (29 str.), „rašto aiškintojams“ neužkliuvo.

Kitas, ne KT priklausantis „rašto aiškintojas“ teisininkas postringauja, kad norint atimtą pilietybę grąžinti tai pusę milijono lietuvių, reikia keisti Konstituciją, dar

kitas teisininkas net siūlė dėl Konstitucijos keitimo pilietybės klausimu skelbti referendumą! Gal teisininkams prigimtinė teisė negirdėta, kad ją, svarstant ir priimant sprendimus, galima ignoruoti.

Vienas iš esminių valstybės pagrindų yra teisė. Prigimtinė teisė gali būti ribojama tik įstatymo numatytais išimtiniais atvejais. Ji nepavaldi „rašto aiškintojams“, nesiejama su tautos ar jos valstybės didumu ar kokio didžiūno svoriu. Jei teisė nepripažįstama, žmogus ar tauta dėl jos kovoja, nes ji tvirtesnė ir už tvirčiausius teisės neigėjus. Teisė visuomet laimi, nes teisę žlugdanti jėga, kad ir kokia didelė būtų, yra trapi, o teisė – amžina. Jėgos prieš teisę pralaimėjimų istorija tai nuolat patvirtina.

Kilus užsienio lietuvių protestams dėl atimamos prigimtinės teisės būti Lietuvos piliečiu, prezidentas V.Adamkus įstatymą veto ir sudarė grupę naujam Pilietybės įstatymo projektui parengti. Paskirti teisės ekspertai dvigubą pilietybę galinčių turėti asmenų grupės nepraplėtė, tik vienas iš įstatymo projekto rengėjų, tarsi pamalonindamas išvykėlius, pasiūlė Vyriausybei reglamentuoti „Lietuvio kortą“ (turbūt „nusirašė“ „Lenko kortą“), parengiant atitinkamus teisės aktus. „Lietuvio korta“, anot siūlymo autoriaus, tai dokumentas, kurį galima išduoti kiekvienam lietuvių kilmės asmeniui, kad jis galėtų bet kada atvykti į Lietuvą ir naudotis visomis čia socialinėmis ir ekonominėmis Lietuvos

piliečių teisėmis, išskyrus politines teises. Taigi – ačiū už tokią „malonę“...

Dėl to, kad į KT piliečiams kreiptis tiesiogiai galimybė nesuteikta, paminėta pusė milijono tautiečių, išvykusių į užsienį, nei KT, nei kitų institucijų aktyviai neatakuoja, todėl ši „ramybė“ tenkina Seimo narius, Vyriausybę. Tačiau ar tenkina toki padėtis mūsų valstybę?

Kai Pilietybės įstatymo projektas atsidūrė Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete, pastarasis iš tikrųjų esminių projekto pakeitimų nepadarė, išskyrus tai, kad dvigubą pilietybę siūlė leisti ES ir NATO aljanso šalyse. Prezidentas V. Adamkus šį įstatymą veto, palikdamas galioti senąjį. Darbo grupė su pataisomis projektą turi pateikti Seimui svarstymui iki š. m. liepos 1 d. **Deja, projektas, priklausomai nuo formalių, ignoruojančių prigimtinę teisę aplinkybių, akivaizdžiai pažeidžia pilietinės lietuvių tautos vientisumą, nevertina emigravusių tautiečių balso.**

Vos paskelbus nepriklausomybės atkūrimą, svarbiausiu procesu valstybėje laikytas pilietinės visuomenės formavimas ir ugdymas, nes demokratinėje valstybėje pilietinė visuomenė ir yra valstybės pamatas bei turinys. **Lietuvos valstybė 1918 m. sukurta ir 1990 m. atkurta tautiniu pagrindu, todėl ją sudaro pilietinė lietuvių tauta.** Deja, nei tautiškumui išlaikyti, nei pilietiškumą skatinti per du dešimtmečius valstybinės institucijos deramo dėmesio nerodė, todėl pilietinė visuomenė su pareigos ir atsakomybės jausmu, su kamieninės lietuvių tautos reikšmės suvokimu iki šiol nesusiformavo. Iš tikrųjų, visuo-

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė darbo vizito metu Jungtinėse Amerikos Valstijose su šios šalies gynybos sekretoriumi Robert Gates. *LR ambasados JAV nuotr.*

meninės organizacijos, atskiri piliečiai, turėdami pareigos ir atsakomybės jausmą, turėtų atitinkamais veiksmais priešintis minimiems „rašto aiškintojams“ ar arogantiškiems „teisės bokštams“, siekti kad biurokratinio būdu išpilietinti tautiečiai būtų sugrąžinti į pilietinę tautą, dalyvautų savo lietuviškos kilmės valstybės kūryboje, jaustų istorinio likimo bendrystę su tėvynainiais, žinotų, kad Tėvynėje yra laukiami, turėtų užtikrinimą, kad, grįžę bus priimti kaip pilnateisiai piliečiai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė nuolat ragina LR Seimą kuo greičiau užtikrinti LR pilietybę, įgytą gimus, ją išsaugoti ir tęsti, reikalauja jų vaikams, vaikaičiams ir provaikaičiams bet kuriomis aplinkybėmis išsaugoti LR pilietybę, nepritaria jokiai iniciatyvai, kuri gali panaikinti ar atimti pilietybę net įgijus kitą pilietybę. Šias nuostatas palaiko visuomeninės patriotinės organizacijos.

Į Prezidentą V. Adamkų, Seimo pirmininką A. Valinską, Ministrą pirmininką A. Kubilų, UR ministrą V. Ušacką ir KT pirmininką K. Lapinską 2009 m. balandžio 18 d. dėl įtei-

sinto neteisingumo Pilietybės įstatyme naikinimo kreipėsi Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga (LLKS). Kreipimesi teigiama: „Sovietinės okupacijos metu išeivija buvo visiškai atskirta nuo Lietuvos. 1990 m. atkurtoje Lietuvos valstybėje žiauria sovietinės nomenklatūros pergalė buvo ta, kad per pilietybės įstatymą jiems pavyko išlaikyti sovietmečiu buvusią padėtį, t. y. laikyti nuo Lietuvos atkirstą išeiviją šių okupacijos pasekmių, Lietuvos nepriklausomybė ir demokratinis valdymas yra esmingai pažeisti“. Į kreipimąsi LLKS atgarsio nesulaukė, **ydingas įstatymo projektas ilsisi ramybėje (iki š. m. liepos 1 d.)**, jis net neįtrauktas į darbo grupės svarstymų darbotvarę.

„Rašto aiškintojams“ mindžioti pagrindinį valstybės įstatymą – LR Konstituciją – nevalia, o naujas taip pat ydingas Pilietybės įstatymo projektas turi kuo greičiau įgyti deramą pavidalą; kovojančio dėl prigimtinės teisės lietuvių balsas neturi likti tyruose šaukiančiojo balsu. Atsiliepti į tą balsą visų tautiečių, Seimo ir Valstybės vadovų priedermė ir pareiga.

NUŽUDYTŲJŲ SIELOS DAR NEKERŠIJO

Algis Virvytis

Lietuvoje slypi tūkstančiai kūnų žiauriai nukankintų geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų: sumušti, sulaužyti, sudraskyti šlykščiausiai išniekinti, nežinia kur nakties tamsoje slaptomis užkasti, durpynuose nuskandinti, šuliniuose įmesti su akmenimis ant kaklo. Telšių kalėjimo gydytojo Gutmano atrinkti 73 jaunuoliai, Raslano, Dušanskio ir kitų aršių komunistų talkininkaujant, raudonajai armijai padedant, išniekinti, nukankinti Rainių miškelyje. Pravieniškės, Paneriai, Panevėžys... **Ar yra miestas, miestelis, kaimas Lietuvoje, kur nėra nužudytų?** Ar nėra vietovių, kur nerasta, kur nieiškota kankinių. Kodėl mes jų nieiškome, kad galėtume tinkamai pagerbti, palaidoti ir įrašyti į Lietuvos

kankinių istoriją ir kad iš tos istorijos jaunimas semtųsi meilės ir pagarbos Lietuvai. Likę gyvi iš po komunistinės vergijos turi šventą pareigą rasti visus partizanų kūnus, tinkamai pagerbti ir statyti paminklus visoje Lietuvoje.

Ir kraugeriškos Rusijos kalėjimuose nukankintųjų slaptos kankinių užkasimo vietos dar ir šiandien nežinomos. Kankiniai neatrasti, tinkamai nepagerbti. Kruviną Rusijos komunizmo pirmoji auka buvo Lietuvos kariuomenės brigados generolas, Lietuvos vidaus reikalų ministras Kazimieras Skučas. 1940 metų birželio 15 dieną, Lietuvos nepriklausomybei merdinti, paskutinėmis minutėmis prieš raudonąją okupaciją, Stalinui žiauriajam

reikalaujant, Lietuvos valstybė kažkodėl gėdingai išdavė maskoliams Kazimierą Skučą. K. Skučas kalintas ir kankintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, išvežtas į Maskvos Butirkos kalėjimą, kuriame nukankinta ir nužudyta daugiau nekaltų kaip bet kuriame pasaulio kalėjime. Liepos mėnesį 1941 metais nuteistas mirties bausme. Kur mirties bausmė įvykdyta, kur išniekintas Kazimiero Skučo kūnas palaidotas Maskva nesako ir niekad nesakys, nes mes esame bailiai. Atminkime: mažas kelmas didelį vežimą verčia“, o mes?

Jau dvidešimt metų laisvi ir nepriklausomi, ar nebūtų laikas šiais metais paruošti parodas, minėjimus Lietuvos okupacijos 1940 metų? Parodyti visai Lietuvai ypač Lietuvos jaunimui ir sukviesti viso pasaulio atstovus, kad pamatytų, ką

mūsų maža tauta pergyveno, ir įspūdingai parodyti žiauraus okupanto niekšiškus darbus okupuotoje Lietuvoje.

Imkime pavyzdį iš žydų, jie daug nukentėjo, bet jie ir šiandien dar neužmiršta ir nedovanojo savo žudikams, jie dažnai primena savo tautai, savo jaunimui ir visam pasauliui apie žiaurų žydų tautos naikinimą. Siunčia atstovus po visą pasaulį, net ir į Lietuvą, kad mūsų mokyklose, mūsų jaunimui būtų dėstoma žydų tragedija, o mes, ar dėstome Lietuvos tragediją? Ar negėdinga Lietuvos istoriją pradėti mokinti nuo penktos klasės? Tada vienuolikos, dvylikos metų vaikai, jau yra girdėję iš savo tėvų, senelių, giminių ar kaimynų, kad partizanai buvo banditai, kad sribai naikino juos, kad trėmė buožes, bajorus, kurie išnaudojo liaudį. Kad prezidentas Smetona buvo

liaudies priešas ir visa jo valdžia buvo Lietuvos kenkėjai, o Smetona buvo bailys, pabėgo iš Lietuvos. **Taip mąstančių jaunų žmonių, baigusių vidurinę tik prieš keletą metų jau laisvoje Lietuvoje, galima sutikti Amerikoje.** Ar ne gėda mūsų Lietuvos prezidentams, švietimo ministerijai ir visai Lietuvos inteligentijai, tą apsilaidimą žinant, tylėti.

Mūsų išrinkti vadai neturi pagarbos ir meilės mūsų Lietuvai, mūsų vadai nesistenčia tinkamai prižiūrėti jaunimo auklėjimą, kad nauja karta išaugtų sveika ir stipri su gilia pagarba ir meile mūsų Lietuvai, kad neklūpčiotų prieš tuos, kurie mus persekiojo, skriaudė dar ir šiandien su beprotiškais reikalavimais vargina mus.

(Lietuvoje yra iš JAV gauta mūsų tautos genocido paroda paruošta Domo Adomaičio ir Zenono Kolbos. *Red.*)

LIETUVIŲ FONDO TARYBOS PIRMININKO PRANEŠIMAS 47-AME VISUOTINIAME NARIŲ SUVAŽIAVIME

Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL
2010 m. gegužės 1 d.

Prieš maždaug 50 metų, vienas jaunas, pasiryžęs daktaras nusprendė, kad reikia ką nors daryti, kad išsaugojus ir puoselėjus lietuviškumą, tautiškumą ir meilę Lietuvai plačiai išsibarsčiusiai išeivijai, toli už Tėvynės ribų. Plataus masto vizija, stumiamą energingo asmens ir sulaukusi rėmėjų pritarimo, greit pribrendo ir 1962 metais tapo Lietuvių fondu. Tai ne ideologinė organizacija. Tai ne politinė organizacija. Ir ne amatų, prekybininkų, biznierių, profesijų ar mokslininkų organizacija. Ji išskirtina ta prasme, kad ji tinka visiems siekdama vieno bendrai svarbaus tikslo: remti visa tai, kas siejasi su lietuviškos kultūros bei tautiškumo išlaikymu išeivijoje, ypatingai laikotarpyje, kada Lietuvos padėtis, ir tikrumoje net visos Europos, dar buvo labai neaiški, atsižvelgiant į rytuose nerimaujantį urzgiantį kaimyną.

Neilgai truko įtikinti mūsų plačiąją lietuvišką visuomenę, kad Lietuvių fondas yra vertas visų dėmesio bei paramos. Greitai augo narių skaičius, greitai kilo kapitalas.

Pradėjo išplaukti parama ten, kur jos buvo labiausiai laukiama: švietimui, jaunimo organizacijoms, kultūriniams reikalams, stipendijoms, žiniasklaidai, menininkams, rašytojams, ypatingiems projektams. Fondas greit rado savo kelią ir ta linkme laimingai bėgo daugelį metų.

Tačiau gyvenimo ratai negailėstingai sukasi ir jeigu

pats sustoji, tuoj atsilieki, o pasivyti labai sunku, ir kartais net neįmanoma. Taigi, kas atsitiko? Globalinė padėtis per tą 50 metų apsisvertė kojoms aukštyn. Nuo 1962 m., kada pašto ženkliukas kainavo 4 centus, kavos puodukas 10 centų ir benzino galionas tik 19 centų, nuo to karto žmogus žengė pirmus žingsnius ant mėnulio, stebėjomis pirmais gyvais vaizdais perduotais iš Marso planetos, televizijos rodo spalvomis, telefonai be vielų, Kennedy šeima kuo net dingo, sugriuvo Sovietų Sąjunga, atsirado kompiuteriai, išdygo internetas, sugriuvo Mao Tse Tungo Kinijai susapnuotas rojus, ir žemės gyventojų skaičius padidėjo daugiau negu dvigubai. O Amerika be pertraukos ir nenuilstamai iš visų svietai kampų į save traukė laisvės trokštančius ir geresnio gyvenimo siekiančius. Ir svarbiausia mums, per tą audringą laikotarpį, Lietuva atgavo savo nepriklausomybės statusą. Aiškiai matosi, kad viskas labai, labai pasikeitė.

Žinoma, visa tai kiek nostalgiška ir gan įdomu, bet ką tai reiškia mums, Lietuvių fondui? Kaip mūsų mėgiama daina „Aras“ pamini, „mes jau nebe tie, nebe tie“. Aiškiai keičiasi Fondo narių demografinė sudėtis, gal net ir filosofinis palinkimas. Gi, Lietuva, jau laisva. Ar tikrai mums reikia ja rūpintis? Juk nutautėjimas jai pačiai negresia; visi kalba lietuviškai, bažnyčios veikia, mokyklos ir universitetai pilni

studentų, ekonomija vystosi, Lietuva reiškiasi pasaulinėje plotmėje. Kodėl ja rūpintis? Ji gerai stovi.

Taip, Lietuvos padėtis nebloga, tačiau mūsų, gal ne. Lietuvos padėtis pasikeitė nori nenori, bet Fondas kiek atsiliko nuo tų riedančių gyvenimo ratų. Ką tik matėm, kad narių skaičius, iškeliaujančių Amžinybėn, pralenkia naujų, ir tai ne pirmą kartą. Iš kitos pusės **matome, kad lietuvių skaičius išeivijoje paaugo gan smarkiai, bet Fondo gretos lygiagrečiai nepadidėjo.** Kame čia reikalas? Nesunku suprasti, kad atvykusiems po 1991 metų Lietuvos laisvės klausimas reikšmės gal ir neturi. Negi jie galvoja, kad Lietuvių fondas dabar neturi tikslo, tapęs beprasmiška organizacija, užsilikęs nuo senų laikų, veikdamas pagal 50 m. senumo darbotvarkę. Tai ką daryt?

Amerikiečiai turi patarlę, kurią išvertus, būtų, „jeigu nori pelytę pagauti, turi statyti geresnį spąstą“. Jeigu Lietuvių fondas nori išsilaikyti, jis turi tapti patrauklesnis ir ypatingensis už visus kitus fondus bei organizacijas. Jis turi išsiskirti nuo visų kokybiškai bei principiniai. Jis turi tapti svarbi ir įtakinga išeivijos gyvenimo dalis. Tai ne mažą užduotį. Neužtenka gražių norų ir svajonių. Taigi, dar karta klausiu, ką daryt?

Matomai aišku, kad garbingų pirmųjų narių gretos retėja. Matosi taipogi, kad dabartinė 50-60+ metų amžiaus generacija silpnai reiškiasi mūsų tarpe. Gal juos nepakankamai stengėmės pritraukti, būdami patys savo veikloje ir darbuose paskendę, bet faktas lieka, kad jų ypatingai mažai matome palyginant su jų skaičiumi.

Rimantas Griškelis

To pakartoti... žūt būt negalime. Reikia ištiesti ranką jaunimui ir visais būdais juos supažindinti su Lietuvių fondu, juos įtraukti į mūsų tarpą. Dr. Antanui Razmai pavyko įsteigti Fondą dėka to, kad jo bendraamžiai suprato jo idėją... ji jiems įtiko, buvo matomai prasminga, reikšminga ir verta dėmesio jų gyvenime.

Taip pat aišku, kad mes turime dėti pastangų prieiti prie dabartinio jaunimo. Jie mums į duris nebalados, prašydamiesi įsileisti. Čekių jie Fondui be reikalo nerašys. Jeigu jie pas mus neateis, *tai mes turime nueiti pas juos.*

Fondas turi pasirodyti ir dalyvauti ten, kur jie žaidžia, kur jie mokinasi, kur jie šoka, dainuoja, kalbasi, stovyklauja ir bendrauja. Fondas turi tapti jiems svarbus jų gyvenime, jų kasdienybėje.

Dalinau tas pasiekiami finansinės paramos būdu. Bet doleriai ne viskas.

Daug įtakingiau, kada dalyvaujame jų tarpe, kada jiems Fondas tampa reikšmingas.

Prezidento Valdo Adamkaus ir ponios Almos pagerbimo puota praeitą rudenį, tarp kitko, buvo savotiškas eksperimentas. Norėjome matyti, ar sugebėsime savo jėgomis pakelti šio renginio kokybės lygį iki tiek, kad išsiskirtų nuo visų kitų. Tikslas buvo labiau iškelti patį Fondą kokybės atžvilgiu, parodyti, kad Fondas nepasitenkina kasdienišku. Toliau: rengiamas artėjančias ypatingas golfo turnyras birželio mėn. Gauta stambi Liberty Mutual Insurance firma kaip sponsoriai, kurie patieks tūkstančius dolerių vertės dovanų žaidėjams, ir

net \$10,000 prizą už vadinamą „hole-in one“. Lietuvių tarpe tokio masto, tokios kokybės ir tokio turtingo turnyro dar nėra buvę. Toliau: Dainų šventės metu Toronte, Fondas įrengs „Hospitality Suite“, apie tai daugiau girdėsite vėliau, taigi svečiams pailsėti, pasivaikinti kambarys, kur priimsime visus, kurie tik ateitų, pateiksime žinių apie Fondą, bus proga pasisvečiuoti Fondo gražiai sukurtoje aplinkoje.

Kokybiškumas ir nepalaužiami principai iškelia Fondo įvaizdį. Būkime tie, kurie visais atvejais siekia kuo aukščiau, kuo geriau. Jaunimas turi mus suprasti, matyti, kaip jiems svarbus, naudingas ir ypatingas Fondo buvimas.

Matydami Fondo plakatus sporto salėse, pašymo knygeles mokyklose, skelbimus bei aprašymus spaudoje, dalyvaudami mūsų renginiuose, gal supras, kad tik Lietuvių fondas, nei jokia kita organizacija ar fondas, be sustojimo jau beveik 50 metų ženkliai remia jų ir jų vaikų mokyklas, skautus, ateitininkus, centrus, stovyklas, stažuotes ir daugiau, siekdamas išlaikyti gyvą lietuvišką tautišką dvasią išeivijoje. Lietuvių fondas turi būti suprantamas kaip svarbus ir įtakingas elementas jų gyvenime. Lietuvių fondo „Liepsnelės“ logo rašo „Iš kartos į kartą“. Labai gražūs žodžiai, puiki idėja. Nedelsiant skubėkime tą idėją neabejingai įgyvendinti. Su Jūsų parama ir pasitikėjimu, esam pasiryžę to siekti. Nuoširdžiai ačiū už Jūsų dėmesį.

Rimantas Griškelis,
Lietuvių fondo tarybos pirmininkas

Naujai išrinkta Lietuvių fondo taryba (iš k): Tadas Mickus, Algirdas Saulis, Raimundas Šilkaitis, Antanas Razma, Marius Kasniūnas, Dalė Lukienė, Rimantas Griškelis, Narimantas Udrys, Vytas Narutis, Violeta Gedgaudienė, Almis Kuolas, Daina Kojelytė, Arvydas Tamulis ir Dalius Vasys (trūksta Sauliaus Čyvo).

LF nuotr.

Kunigas Ignas Urbonas su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi Romoje.

Prelatas kun. Ignas Urbonas švenčia savo kunigystės 75 metų jubiliejų. Birželio 13 d., sekmadienį, 9 val. ryto prelatas ta proga koncelebruos šv. Mišias Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, IL. Po 9 val. r. ir po 11 val. r. šv. Mišių gerbiamą prelatą pasveikinti ir su juo pabendrauti bus galima PLC

didžiojoje salėje, o po 6 val. vak. šv. Mišių – misijos prieangyje. Prelatas gimė 1910 m. gruodžio 5 d. 2006 m. buvo išleista jo labai įdomūs prisiminimai knygoje „Ilga prelato kelionė”. Sveikindami Jubiliatą, artėjantį prie šimtmečio, linkime ir toliau Visagalio palaimos. *Ad multos annos!*

**NEGATYVI IR POZITYVI
VIDURIO EUROPOS LAISVĖ
PRIEŠ 1989-UOSIUS IR PO JŲ**

Tomas Kavaliauskas

(Tęsinys, pradžia „Dirvos” Nr.7)

Pripažįstu, kad šie mano žodžiai pagrįsti realpolitik, moralė čia atskirta nuo politikos. Išeitų, kad požiūris yra makiaveliškas. Tai reiškia, kad Vidurio Europai nerūpėjo, ar teisingas karas Irake, ar ne, ji skubėjo užsitikrinti Vašingtono pasitikėjimą ir narystę NATO. Greičiausiai Vilniaus dešimtukas net nemanė, kad elgiasi makiaveliškai, jam rūpėjo išsaugoti proamerikietiškumą savo regioninio intereso labui. Tačiau tokią laikyseną galima pavadinti nebrandžia. Tada, 2003-aisiais, siekta užsitikrinti laisvės, pasiektos 1989-aisiais, saugumo garantijas.

Vengrų autorė Marianna Kiscstari 1989-uosius taikliai įvardijo annus mirabilis.

Bet iš šiandienos perspektyvos akivaizdu, kad tais „šventais ir stebuklingais” metais platoniskasis idealas nebuvo įgyvendintas. Tie metai simbolizuoja sunkiai įveikiamą slenkstį – posovietinio

virsmo pradžią. Žinoma, žvelgiant retrospektyviai, 1989-ieji išvadavo Rytų ir Vidurio Europą, net ir pačią Rusiją, iš „blogio imperijos” gniaužtų...

1989-ieji yra dieviški ir stebuklingi, bet ne Dievo dovana. Laisvė buvo ne suteikta, o iškovota. Dainuojančios revoliucijos pergalė Baltijos šalyse nebuvo hegeliškos istorijos nulemta, tarsi pačioje istorijoje būtų glūdėjusi 1989-ųjų pergalė, jos neišvengiamybė. Ją lėmė bendras regiono tikslo suvokimas.

Pasak Aristotelio, tikslų yra daug – vieno siekiama dėl kito, tačiau yra ir galutinis tikslas, kurio siekiama dėl jo paties, – tai laimė. 1989-aisiais mūsų tikslas buvo išsivaduoti ir šio tikslo siekėme dėl jo paties, kaip politinės laimės.

K a l b a n t M a r t i n o Heideggerio terminais, egzistencinė nuotaika atskleidžia Būties modusus. Vidurio Europos egzistencinė nuotaika iki 1989-ųjų bylojo, kad lais-

LOS ANGELES, CA

**„DAINAVOS” VYRŲ
VIENETO KONCERTAS
VISUOMENEI**

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos komitetas, ilgai svarstęs, kurią koncertuojančią grupę kviestis į pagalbą, nutarė pakviesti Čikagos vyrų vienetą. Šis plačiai lietuviams žinomas ansamblis pas mus koncertavo prieš gerus dešimtį metų. Šių metų koncertas įvyko balandžio 11-tą dieną.

Žmonės rinkosi į salę, aš tuo metu peržiūrėjau koncerto programą. Ji gana sudėtinga tiek atlikimo lygiu, tiek įvairumu: čia ir liaudies sutartinės, prikeltos iš istorinės užmiršties, ir jaunų Lietuvos kompozitorių kūriniai, ir net savos, ansamblio dainininkų kūrybos. Tai daug pasako apie platų šio ansamblio kūrybinį diapazoną.

Gražiai išpuoštoje scenoje puikavosi dailininkų Linos Pukštaitės-Kundrotienės ir Jūratės Vilienės gražiai tautiniais ornamentais nutapyti darbai, kurie visai kitaip nuspalvino mūsų suvargusią sceną. (Šio koncerto pelnas skiriamas pakeisti scenos užuolaidas, pertvarkyti pačią sceną ir užkulisio patalpą pagal naujausius reikalavimus.)

Koncerto vadovas Karis Petrulis pristatė dainininkus, kartu paminėdamas, kad prieš gerą trisdešimt metų tada tie jauni vyrai buvo jo vadovais at-

eitininkų stovykloje. Prasidėjus koncertui ansamblio vadovas Darius Polikaitis, po kelių atliktų kūrinių, padaręs mažą pertraukėlę, papasakojo apie ansamblio istoriją nuo studentavimo laikų, kaip prieš 15-ką metų pradėjo koncertuoti Čikagos apylinkių lietuvių telkiniuose, kaip vienas po kito, ilgai laikęsi kartu, pasitraukė iš vieneto, o baigdamas pajuokavo, kad 2023-iais liks tik vienas ansamblietis, tai Liudas Landsbergis.

Vienetas daug gastrolia-vęs – Floridoje, Clevelende, Detroite, Washington DC, New Yorke, Los Angeles, Toronte ir Philadelphijoje. Šiuo metu vyrų vienetą sudaro: Vidas Neverauskas (akomponiatorius), Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Darius Polikaitis (vadovas) ir Kastytis Šoliūnas. Po pertraukos koncertas tęsėsi toliau. Jiems į pagalbą buvo pakviestas į sceną kartu pdainuoti mūsų šalis, gerą balsą turintis Linas Polikaitis. O dar vėliau du jauni mūsų muzikantai – Aleksas ir Marius Vilkai kartu su Vidu Neverausku pagyvino koncertą su savo gitaromis. Klausytojai šią pagalbą sutiko didelėmis ovacijomis, lyg primygtinai sakydami, kad ateityje ir mes galime turėti tokį pat ansamblį.

Ką galima kitą pasakyti apie patį koncertą, kai kiekviena daina ar improvizacija buvo palydėta ilgai trunkančiais

plojimais. Kiekvienas dainininkas yra scenos meistras, laisvai įvaldęs dainininkui būtiną mokėjimą perteikti melodijos grožį: ar lietuvių liaudies greitakalbė sutartinė, ar amerikietiška *country* tema, ar gaudi giesmė. Dainininkai turi labai gerus, išlavintus balsus. Visi ansamblio dalyviai kalbėjo gražia lietuvių kalba. Aš ir pagalvojau: **šie jauni vyrai gimė Amerikoje, lankė anglišką mokyklą, baigė studijas ir gavo diplomus, ir gavo tą, kas juos surišo su lietuvių kultūra.** Tuo labiau, kad jų vaikystės ir sunkiausiais paauglystės metais okupacijos pančiuose surišta Lietuva negalėjo jų paskatinti mokytis lietuvių kalbos. Matyt, mūsų genuose yra užprogramuota tautinės sąmonės idėja. Taip išlieka tarmės, kalbos, pasakų lobiai, tol kol lieka žmonių, kurie jas atpasakoja, išdainuoja, kol yra tylinčios ir jas klausančios širdys...

Pasibaigus koncertui, parapijos komiteto pirmininkė dr. Alma Stočkienė padėkojo dainininkams už nuostabų koncertą, už didelę meilę lietuviškai dainai, dainos melodijai ir jos žodžiams. Ji pasakė: „Jūs mus nustebinote savo iškiliumenu, mūsų klausytojai liko sužavėti, ir mes jūsų lauksime vėl atvažiuojant į mūsų palmių miestą”. Ji pasakė, tą ką aš jiems linkiu iš visos širdies.

Regina Gasparonienė

vė – tai galutinis šios žemyno dalies tikslas. Šiandien toji nuotaika išgaravusi, bet ji lėmė, kad geopolitinė Vidurio Europos esmė tapo kitokia. Ir yra kitokia. Bent jau kol kas...

Laisvę galutiniu žmogaus tikslu laikė ir Berlynas, tačiau klausė: „Kokia laisvės vertė, kai nėra tinkamų sąlygų ja pasinaudoti?” Kokias sąlygas Vidurio Europa paveldėjo 1989-aisiais? Jos buvo labai trapios ir neužtikrintos (karinis silpnumas, laukinis kapitalizmas, pirmųjų demokratiųjų institucijų neatsparumas korupcijai...). Kilo neatidėliotina būtinybė sukurti geresnes sąlygas naudotis pozityvia laisve.

Tačiau ir praėjus dvidešimčiai metų Vidurio Europos šalys vis dar nesusikūrė tinkamų sąlygų pozityviai laisvei reikštis.

Varšuvos pakto Lenkija davė pasauliui Popiežių, kuris tikėjo, kad laisvės idealas yra metafizinis, pasiekiamas dvasiškai ir politiškai tobulėjant. Laisvė yra ne tik politinė, bet ir religinė vertybė, nes negalima žeminti kito žmogaus, atimti iš jo teisės išpažinti savo įsitikinimus. Jonas Paulius II tikėjo, kad Lenkija, katalikiška šalis, gali įlieti dvasingumo pernelyg vartotojiškiems

Vakarams. Vylėsi, kad posovietinė Vidurio Europa suteiks Vakarams vertybinę laisvės pojūtį. Šiandien toks tikėjimas atrodo pernelyg optimistiškas.

Nesibaigiančios moralinės kolizijos ir vertybinė destrukcija verčia net klausti, ką iš tikrųjų žinome apie laisvę. Vidurio europiečiams pasisekė garbingai išlaikyti neigatyviosios laisvės egzaminą, tačiau pozityvioji laisvė juos paklupdė – tokiam egzaminui nebuvome tinkamai pasirengę.

Post Scriptum

Lenkų režisierius Marcelis Łoziński dokumentiniame filme „89 mm Europa” pasitelkė tokią metaforą, bylojančią apie Europos padalijimą: „Traukiniai iš Vakarų Europos sustoja Breste, kad juos perstatytų ant rusiškų bėgių, kurie yra 89 mm platesni. Iš Paryžiaus Maskvos kryptimi atvyksta traukinys. Vagonai su keleiviais pakeliami, o vagonų ratai pakeičiami, kad galėtų vykti į buvusią Sovietų Sąjungą. [...] 1990-aisiais, kai kūrėme filmą, būta iliuzijų, kad pasaulis integruojasi, nyksta linijos, nubrėžtos tarp klasių, tautų, sistemų ir tarp žmonių. Tačiau jokio progreso nepasiekta. Bėgių plotis

Vakarų ir Rytų pusėse skirsis visada.”

Ar ateis tokia diena, kai visa Europa – Vakarų, Vidurio, Rytų – turės vienodus politinius bėgius? Deja, tai neįmanoma, kol Europos tautos taip skirtingai interpretuoja savo praeitį – Antrojo pasaulinio karo, trėmimų, Holokausto, sovietinio išlaisvinimo, virtusio nauja okupacija, Berlyno sienos sumūrijimo ir jos griuvimo... Juk ir Baltijos kelio supratimas skiriasi ir, ko gero, skirsis visada bent 89 mm...

Bent 89 mm skirsis ir 1989-ųjų interpretacijos – vieni teigs, kad tie metai pakeitė Europos geopolitiką. Tai pozityvi perspektyva. Tačiau, pavyzdžiui, Mykoła Riabczukas 1989-uosius vertina iš neigatyviosios pusės:

„1989-ųjų įvykiai plačiai pristatyti ir įsiminti kaip didžioji pilietinės visuomenės pergalė prieš komunistų autoritarizmą, Sovietų imperiją ir sovietinę sistemą. Tai švenčiama kaip bejėgių galios [kursyvas mano – T. K.] triumfas, kaip Europos susivienijimas ir „istorijos pabaiga”. Tačiau viską apimančio laimėjimo perspektyva nustumia paraštėn daug svarbių klausimų.

(Bus daugiau)

Lietuvių Operos Franz Lehar operetės „Linksmoji našlė” spektaklyje – priekyje Hanna – Nida Grigalavičiūtė dainuoja garsiąją dainą „Vilja, o Vilja...”. J.Kuprio nuotr.

LIETUVIŲ OPEROS SPEKTAKLIS

Penkiasdešimt ketvirtąjį dainavimo sezoną Lietuvių Opera paminėjo su Franz Lehar trijų veiksmų operete „Linksmoji našlė”.

Išleistos programos viršelis tik anglų kalba. Atlikėjų – dainininkų paaiškinimai taip pat anglų kalba; lietuvių kalba skliausteliuose. Jų biografijos tik anglų kalba. Operetės turinys lietuvių ir anglų kalbomis.

Šiomet spektaklis vyko naujoje salėje – Olympic theatre, Cicero mieste, IL, balandžio 25 d. Salė, kuri berods talpina 1,400 žmonių, buvo

pilnutėlė, pritrūko bilietų.

Spektaklį dirigavo Kauno valstybinio muzikinio teatro vyriausiasis dirigentas Julius Geniušas, kuris anksčiau yra dirigavęs Banaičio operą „Jūratė ir Kastytis” ir Flotow „Martą”.

Pirmą kartą režisierius Kęstutis Jakštas taip pat buvo iš Kauno muzikinio teatro.

Orkestrantus surinko smuikininkė Linda Veleckytė-Nussbaum. Chorą paruošė Jūratė Grabliauskienė. Dekoracijos ir kostiumai buvo atvežti iš Kauno muzikinio

teatro.

Pagrindinę soprano – linksmosios našlės partiją atliko Nida Grigalavičiūtė, mazzosoprano partiją dainavo Genovaitė Bigenytė. Grafo Danilo – Mindaugas Gylys, barono – Gediminas Maciulevičius, grafo Camille – Kęstutis Alčiauskis, prancūzų diplomato – Linas Sprindys, lotynų diplomato – Benjaminas Želvys, Koko – Viktorija Streiča, o kitas partijas choro dainininkai – Vilma Skučienė, Eglė Sprindienė, Rasa Zubreckaitė-Paškauskienė, Rimantas Grabliauskas,

Mindaugas Razumas, Antanas Rauchas. Kalbančią rolę atliko Kauno choreografas Dainius Bervingis. Šokėjų grupės choreografais buvo Monika Adomaitytė, Aivaras Vitkus, Giedrė Elekšytė, kurie taip pat šoko. Kiti šokėjai buvo Rasa Džiugaitė, Indrė Petrauskaitė, Silvija Šmitaitė, Eglė Verbickaitė, Edmundas Bumša, Evaldas Girdžiūnas, Kernius Miežlaidis, Ramūnas Paulauskas, Martynas Preišaitis, Renatas Sipavičius.

Spektaklis pradėjo gyvai, daug profesionalumo teikė menininkai iš Lietuvos. Vertas paminėjimo Dainius

Bervingis, savo vaidyba bei choreografija apjungęs visus į vieną visumą.

Žiūrovams buvo padovanotas puikus spektaklis. Gaila, kad salė neturi orkestrui skirtos vietos. Patartina grįžti į Morton mokyklos salę ir neužmiršti lietuvių kompozitorių kūrybos.

Operos valdybą sudaro: Daiva Guzelytė, pirmininkė, Domas Zastarskis, vicepirmininkas, Vilma Martin, išdininkė, Jolanta Banienė, sekretorė, nariai – Rimantas Grabliauskas, Pranas Ivinskis ir Rasa Zubreckaitė-Paškauskienė.

JUDESYS, SPALVA IR MUZIKA

Vytautas Matulionis

Jaunimo tautinių šokių festivalis „Juventus 2010”, 2010 m. balandžio mėn. 24 d., šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje, Cleveland, Ohio. Renginio organizatoriai ir šventės šeimininkai: Clevelando jaunimo tautinių šokių grupė „Švyturys”. Šventėje dalyvaujantieji šokių sambūriai: Lemonto „Spindulys” (meno vadovas Kastytis Šoliūnas), Toronto „Gintaras” (meno vadovas Romas Jonušonis), Čikagos „Grandis” (meno vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich), Clevelando „Švyturys” (vadovai Aušrinė ir Richardas Širvinskai) – viso 168 šokėjai. Programoje 24 šokiai (įskaitant ir baigminį). Vyriausia šventės meno vadovė Aušrinė Širvinskienė. Vaišės: Asta ir Darius Staniškiai, Aušra Bumbliauskienė. Žiūrovų trys šimtai.

Nors, dėl nežinomų priežasčių, vakaro programa prasidėjo pusvalandžiu vėliau, ji buvo gražus pavyzdys sėkmingai suorganizuoto platesnės apimties renginio, kurį galima būtų pavadinti išeivijos mažąja tautinių šokių švente. Visur jautėsi kruopštus išankstinis pasiruošimas, sklandžiai sudrausmintas, nepertraukiamai tekanti programos eiga. Nors žodynas žodį „juventus” aptaria kaip žmogaus gyvenimo laikotarpį tarp 20 ir 40 metų, šokėjų tarpe buvo ir daug jaunesnių. Tai ypač džiugino, nes juose glūdi šio, palyginti kuklaus, bet lietuvių sielai labai artimo, meno gyvastis.

Šio šokių koncerto programa prasidėjo jungtiniu merginų šokiu „Papartis”, palydint Broniaus Kutavičiaus senove aidinčiais muzikai. Šokis buvo netikėtas tuo, kad į baltas skraistes įsisupę šokėjos nepanašėjo nei į papartį, nei į vaidilutes, bet greičiau į amžių glūdumoj paklydusias vėles. Nors programa buvo ilga, bet, toli gražu, nenuobodi, sudėtinga choreografiniu išradingumu įdomiai sceniškai įprasminu judesyje, kuris kiekvienoje šokančioje grupėje, nors ir nežymiai, kiek skyrėsi, suteikdamas daug progų palyginimams. Žvelgiant į šokėjus neliko jokių abejonių

dėl jų jaunatviško įsisiūbavimo besikreipiant spalvų verpetuose, besigardžiuojant jiems patikėto uždavinio sėkmingu sprendimu, nesidrovint didžiuojantis savo jaunatviškomis, nuovargio nepažįstančiomis jėgomis. Tai „atjaunino” ir nemažai negailestingo laiko „sustingdytų” žiūrovų, priminė jiems kadaise ir jų gyslose nerimavusį kraują.

Koncerto programoje įrašyti šokiai (bent šiam žiūrovui) buvo daugiausiai nauji. Nesipuikavo čia svečius sveikinanti „Kepurinė”, neplasnojo švelni „Blezingėlė”, nesisuko išskėstais sparnais: „Malūnas”, vyrų kojas nekilnojo „Mikita”, neriedėjo apvalus „Kubilas”, nestypčiojo „Oželis”, neviliojo šelmiškas „Lenciūgėlis”. Tačiau naujoviškesnė programa praplėtė žiūrovų jau gal kiek susiaurėjusį lietuviškų tautinių šokių akiratį ir kvietė pasigrožėti mūsų liaudies lobiais, gabių choreografų iš praeities prikeltais naujam gyvenimui.

Šokiui, tam judesio žiedui, pilnai pražysti būtina atitinkama erdvė. Ta prasme, išeivijos scenos mūsų tautiniams šokiams nėra palankios. Todėl kartkartėmis buvo jaučiamas judesio suvaržymas, ribojantis tą ryžtą, entuziazmą, pasišventimą ir jaunystės šėlsmą kurio šokėjams tikrai netrūko. Jie visas kliūtis nugalejo triukšmingai reiškiamam

žiūrovų pasitenkinimui. Gal kartais šokėjų rankos buvo kiek „sustabarėjusios”, gal dėmesys šokio partneriui kiek „ataušdavo” norint nesuklysti šokio ritme, gal kojos galėjo būti lankstesnės, gal būgnai muzikinėje palydoje buvo kurtinančiai trunkūs ir net kažkaip svetimi mūsų liaudies šokiui, gal... Bet kam priekaištauti, jei iš scenos į žiūrovų širdis liejosi besąlyginė, grakščiam judesyje išikūnijusi meilė?

Pagirtinas šventės programos leidinys. Gražiai apipa-vidalintas, gausus žiniomis apie kiekvieną šventėje dalyvaujančią sambūrį, jo nueitą kelią, ateities užmojus, puošnus ryškiomis nuotraukomis. Tačiau jei iš scenos vaivorykštės spalvų lankais tryško mūsų tautiškumas, kodėl salėje nesimatė mūsų vėliavos? Tai jau ne pirmas kartas. Gal apsirikimas, o gal puoselėjimo neverta nauja „tradicija”? Nors lietuvių tautiniuose rūbuose kartais įaudžiamos aukso ar sidabro gijos, viena šokėja išsiskyrė akinančiai auksine karūna, kažkaip nesiderinanti su kitų šokėjų drabužiais. Ar ji turėjo kokią ypatingą paskirtį? Po visų ankstesnių „išvedžiojimų”, manau kad tinkamiausia šios apžvalgos užbaiga būtų ištrauka iš maldos prieš pradedant vakaro vaišes: „Maloningasis Dieve, susirinkę ši vakarą džiaugtis

CHICAGO, IL

Šių metų birželio 4 d., penktadienį, LR Generalinis konsulas Čikagoje rengia antrąjį festivalį „Lietuvos diena“ centrinėje Čikagos miesto aikštėje Daley Plaza. Kaip ir praėjusiais metais jame dalyvauti bei savo kūrinius, gaminius, paslaugas, iš Lietuvos importuotas prekes ir pan. pristatyti kviečiami verslininkai ir menininkai. Numatomas renginio laikas – nuo 11 val. ryto iki 3 val. popiet, nuo 12 val. iki 1 val. vyks kultūrinė programa.

Norintys dalyvauti festivalyje verslininkai privalo turėti Čikagos miesto reikalavimus atitinkantį civilinės atsakomybės draudimą bei sumokėti dalyvio mokesť. Susidomėjusius galimybe dalyvauti „Lietuvos dienoje“ maloniai kviečiame susisiekti su LR Generalinio konsulato Čikagoje darbuotoja Agne Vertelkaite tel.: 312-397-0382, ext. 204 arba el. pašto adresu agne@konsulatas.org.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

gražia jaunystė, dėkojame Tau už mūsų jaunimą ir jų vadovus, kuriuos apdovanojai ypatingais talentais ir nepailstančiu pasišventimu puoselėti meilę tėvynei Lietuvai per lietuvišką šokį.” Šie nežinomo autoriaus žodžiai pasako viską.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva užmezgė diplomatinius santykius su Haičio Respublika. Atitinkamą komunikatą savo Vyriausybės vardu gegužės 4-ąją Niujorke pasirašė Lietuvos ir Haičio nuolatiniai atstovai Jungtinėse Tautose ambasadoriai Dalius Čekuolis ir Leo Meroresas.

Lietuvos ambasadorius NATO Linas Linkevičius gegužės 6 dieną Lietuvos nuolatinėje atstovybėje prie NATO priėmė Gruzijos nacionalinio saugumo patarėjo pavaduotoją Georgį Phorchkidzė, gynybos viceministrą Nodarą Karšiladzę bei Europos ir euroatlantinės integracijos ministro pavaduotoją Elenę Koštarią.

LR Užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė Vilniuje gegužės 5 dieną su Rusijos Kaliningrado srities švietimo ministre Natalija Šerri aptarė Lietuvos ir Kaliningrado srities bendradarbiavimo klausimus kultūros ir švietimo srityse bei būsimus bendrus renginius, skirtus Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių paminėjimui. Susitikime taip pat apžvelgtos bendrų projektų įgyvendinimo perspektyvos. Viceministrė atkreipė dėmesį į Kaliningrado srityje susidariusią sudėtingą lietuvių kalbos mokymo padėtį ir išreiškė viltį, kad Rusija artimiausiu metu išspręs esamas problemas. Rusijos Kaliningrado srityje gyvena apie 18 tūkst. lietuvių kilmės žmonių. 2009-2010 mokslo metais 24-iose Kaliningrado srities švietimo įstaigose lietuvių kalbos ir etnokultūros mokosi 942 moksleiviai.

Baltijos šalių gynybos ministrai sieks, kad oro policijos misija taptų nuolatine. Tai sutarta per tradicinį Baltijos šalių gynybos ministrų susitikimą. „Oro policijos misija pradėjo veikti tik Lietuvai įstojus į NATO. Šiuo metu ji yra pratęsta iki 2014 metų. Mūsų tikslas buvo ją pratęsti iki 2018 m. Mes pritariame ekspertų pateiktai studijai, kad tiksliausia yra siekti nuolatinės oro policijos misijos Baltijos šalyse”, - teigė Lietuvos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė gegužės 7 d. Vilniuje.

Gegužės 4-7 dienomis Klaipėdos jūrų uoste su draugišku vizitu lankėsi JAV karinio laivyno laivas USS VICKSBURG (CG 69). Šio vizito metu įvyko oficialus laivo vado ir JAV ambasados Lietuvoje atstovų susitikimas su Klaipėdos miesto meru Rimantu Taraškevičiumi, Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadu flotilės admiralu Kęstučiu Macijausku.

*Daina aš gyvenu,
Daina gyvenimą kuriu.
Dainoj klajojanti širdis,
Svajonės, ilgesys.*

(žodžiai Nijolės-Puranaitės-Benotienės)

Kviečiame visus dainos mylėtojus ruošti kelionei į Dainų šventę

Toronte, Kanadoje. Liepos 2, 3 ir 4 dienomis į Torontą suvažiuoja 1,100 choristų iš visos Šiaurės Amerikos bei Lietuvos, Anglijos ir Lenkijos. Jie sudarys šventės koncerto jungtinį chorą. Atvyksta iš Lietuvos žinomas dainininkas Marijonas Mikutavičius, kurio koncertu penktadienį prasidės neužmirštamas Dainų šventės savaitgalis. Bus smagi šeštadienio “Miestelio vakaronė” ir kilmingas baigminis “Miško balsai” pokylis sekmadienį.

Platesnė informacija apie šventės programą ir renginius rasite spaudoje ir tinklalapyje www.dainusvente.org. Ten pat galima užsakyti bilietus.

Iki pasimatymo Toronte!

IX Dainų šventės rengimo komitetas

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Audrius Ažubalis (kairėje) su Kanados užsienio reikalų ministru Lawrence Cannon.

LR URM nuotr.

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS DALYVAVO BALTIJOS ŠALIMS SKIRTAME RENGINYJE KANADOJE

Ottawa, gegužės 5 d. (LR URM). Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis gegužės 4 dieną dalyvavo Kanados parlamente surengtame Baltijos vakare, kuriame supažindino vakaro svečius su pagrindinėmis Lietuvos užsienio politikos kryptimis.

Savo kalboje ministras apžvelgė Lietuvai, Kanadai ir Europos Sąjungai aktualius klausimus, pristatė verslo plėtojimo galimybes mūsų šalyje.

Renginį organizavo Baltijos federacija Kanadoje, vienijanti išeiviją iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Federacija kas dvejus metus organizuoja iškilmingą vakarienę, kurioje pagrindinę kalbą sako aukšto rango svečiai iš Baltijos šalių.

Renginyje dalyvavo daugiau kaip du šimtai dalyvių, tarp jų už ryšius su vietos bendruomenėmis atsakingas pilietybės, imigracijos ir daugiakultūrės politikos ministras Jasonas Kenney, Senato Užsienio reikalų ir tarptautinės prekybos komiteto pirmininkė Raynell Andreychuk, vienas iš opozicijos vadovų Bob Rae, trisdešimties diplomatinė atstovybių Otavoje vadovai.

P.MacKay ir A.Ažubalis J. Kenney vakaro dalyviams perdavė Kanados Ministro Pirmininko Stepheno Harperio ir tarptautinės prekybos ministro Peterio Van Loano sveikinimus.

A.Ažubalis pristatė Lietuvą ir Kanadą siejančius klausimus: NATO operaciją Afganistane,

bendrą veiklą Demokratijų bendrijoje bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO). Ministras akcentavo, kad kaip dabartinė Demokratijų bendrijos ir būsima ESBO pirmininkė, Lietuva atidžiai seka įvykius kaimyninėse valstybėse, tarp jų ir Ukrainoje.

Tą pačią dieną A.Ažubalis atskirai susitiko su J.Kenney, Kanados užsienio reikalų ministru Lawrence Cannon, krašto apsaugos ministru Peteriu G. MacKay, Bendruomenių Rūmų Pirmininku Peteriu Millikenu, Ottawos miesto meru Larry O’Brien.

Gegužės 5 dieną ministras susitiko su B.Rae, dalyvavo dalykiniuose pietuose su Kanados parlamento nariais.

DUBLINE ĮTEIKTI PIRMIEJI PASAI

Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys balandžio 27 dieną įteikė pirmuosius Lietuvos pasus, išduotus LR ambasados Dubline.

Pasai įteikti Airijoje gyvenančioms trims seserims Lietuvos pilietėms.

Įteikdamas pasus, ambasadorius V. Purlys palinkėjo merginoms būti aktyviomis Lietuvos pilietėmis, saugoti ir puoselėti gimtąją kalbą, lietuvių tautos papročius ir tradicijas.

Seserys ir jų tėvai džiaugėsi ne tik gautais pasais, kuriuose yra nurodyta juos išdavusi įstaiga LR ambasada Dubline, bet ir labai trumpu laikotarpiu nuo prašymų pakeisti pasą pateikimo iki paso gavimo dienos.

2010 m. kovo mėnesį įsigaliojus naujam dokumentų dėl paso išdavimo ir keitimo pateikimo Lietuvos diplomatinėms

atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms užsienio valstybėse tvarkai, ambasadoms yra sudaryta galimybė vietoje priimti sprendimą dėl paso išdavimo ar keitimo.

Pagal anksčiau galiojusią tvarką dokumentai dėl paso išdavimo ar keitimo buvo diplomatinio pašto, per Užsienio reikalų ministeriją, siunčiami

Migracijos departamentui, kuris sprendavo paso išdavimą ar keitimą.

Pagrindinis pasikeitimas – pagreitetes pasų išdavimo procesas. Anksčiau pilietis, pateikęs ambasadai arba konsulatui prašymą išduoti ar pakeisti pasą, naujo paso laukdavo kelis mėnesius. Dabar pasas išduodamas daug greičiau.

LR URM inf.

V. LANDSBERGIUI – EUROPOS LIAUDIES PARTIJOS APDOVANOJIMAS

Atkurtos Nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas prof. Vytautas Landsbergis gegužės 11 d. Seime pagerbtas didžiausio Europoje politinių partijų susivienijimas – Europos liaudies partijos (ELP) – naujai įsteigtu garbės apdovanojimu – 30 kilogramų sveriančia bronzine skulptūra, simbolizuojančia taiką ir laisvę.

Pirmą kartą teikiamą apdovanojimą už lemiamą indėlį

Europos laisvei ir demokratijai europarlamentarui prof. V. Landsbergiui įteiks Europos liaudies partijos, vienijančios 72 europines centro ir centro dešinėsios pakraipos politines jėgas, prez. Wilfried Martens.

Lietuvos Nepriklausomybės 20-mečio proga Premjero Andriaus Kubiliaus kvietimu į Lietuvą gegužės 10-11 dienomis atvyksta daugiau nei pusantro šimto ELP atstovų iš 39 šalių.

1952–IEJI. PETRINĖS

Birželio pabaiga, ilgiausios metų dienos, šiaurės vakarų pakraštys žioruoja ligi pat pusiaunakčio. Rausvi trobos langai nusidažo raudonai, paskui palengva pradeda tamsėti, igauna prinokusių vyšnių spalvą, kol galiausiai lieka tik šiek tiek šviesesnis stiklų žvilgėjimas naktyje. Priešingame dangaus pašaly žiebiasi žvaigždės, mirksi, striksi, nenustygsta. Atgyja, prasiskleidžia naktižiedės, jų malonus kvapas plaukioja po visą kiemą. Už pirties, pievoje, liaujasi čirškauti žiogai, čia pat niūksančiame miške retkarčiais čirptelėja koks užsimiegojęs paukštis, ūkteli pelėda, krankteli tarp eglės šakų pasiklydusi varna. Kitapus sodybos, artimiausiame kaime, esančiame už kilometro, sykliais pasigirsta šuktelėjimas arba juoko atskardis. Šuo kilsteli galvą, įsiklauso, bet netrukus vėl snaudžia prie būdos, padėjęs galvą ant priekinių letenų. Vis labiau ryškėja Paukščių takas. Kai užverti galvą, ten visiškai šviesu. Paskui ilgai mirguliuoja akyse.

„Ar žinai, kiek danguje žvaigždžių?“ – klausi pusbrolio Jono. Judu sėdite prie klėties, jis ant slenksčio, tu – ant per dieną įkaitusio akmens. „Niekas jų nesuskaičiavo.“ – „Aš suskaičiavau! Jų yra devyniasdešimt devyni tūkstančiai, devyni šimtai, devyniasdešimt devynios.“ – „Meluojai! Tu net nemoki iki tiek suskaičiuoti.“ – „Netiki? Tada pats suskaičiuok!“ Abu juokiatės. „O tu nekvailas, – sako Jonas, – apgavai mane.“ Pagirtas dar labiau užsimanai pasipuikuoti. „Nori, parodysiu, kur yra Didieji ir Mažieji Grigo ratai. Anava ten Didieji, juos sudaro septynios žvaigždės, jie panašūs į ratus su nulaužta iena. Mažieji – žemiau, šiaurėje, panašūs į samtį su ilgu išlenktu kotu. Ar matai?“ Pusbrolis vargiai atseka šviesesnes žvaigždes, į kurias baksnoji pirštu. „Kas parodė? Mokytoja?“ – „Ne, tėvas. Jis net žino, kur yra Šienpjovių žvaigždynas. Bet vasarą jo nematyti.“

Jonas dvejais metais vyresnis už tave, jis atvažiavęs iš miesto, tad jam irgi reikia pasigirti, kuo nors pasididžiuoti, parodyti, kad nesąs iš kelmo spirtas. „Ar moki tokį eilėrašį? – klausia ir, nelaukdamas atsakymo, deklamuoja:

Ubags baisiai nusigando,
Kiša du pirštus *rūron*,
O lavonas nusiperdęs,
Dingo miško tankumon.“

„Iš kur čia tas *ubagas* ir lavonas?“ – labai supranti. – „Nežinau, – nusišaipto pusbrolis. – Mokėjau ir daugiau, bet

dabar pamiršau. Gal žinai koki baisų kaimietišką nutikimą?“ Jonas visą laiką pabrėžia, kad jis miestietis, kad kaimas jam – tikri *dyvai*, jau nekalbant apie vienkiemį, kur žmonės gyvena kaip laukiniai: ištisą dieną niekas nepravažiuoja pro šalį – nei kokia mašina, nei arklio traukiamas vežimas. Pernai vasarą, kartu su tavo broliais lakstydamas daržinės *balkiu*, nukrito ant laito ir susilaužė ranką. Šiemet nebelipa: girdi, tegu beždžionės karstosi pakraigėmis. Valandėlę žiūri į užsimerkiančią žarą, paskui sakai: „Tėvas pasakojo, o jis girdėjo iš savo tėvo. Buvo kaime toks bernas, kuris nieko nebijodavo. Jo bičiuliai susimokė jį pagąsdinti. Vienas iš jų apsimetė miręs. Pašarvojo jį klojime – anksčiau taip visada darydavo, numirėlio į gryčią nenešdavo. Bernai kambaryje kortomis lošia, o tą drąsuolį į klojimą siunčia. Šis pasiėmė žvakę, į kišenę įsigrūdo plaktuką ir eina. Lavonas baisus, veidas raudonas, burokėlių sunka nuteptas, iltiniai dantys pro lūpas išlindę. Sėdi bernas, žvakę užsidegęs, bet jam labai jauku, tai į numirėlį nežiūri. Bet prieš vidurnaktį net ir nežiūrėdamas mato, kad lavonas sujudėjo, pasirąžė, prasimerkė ir ėmė sėstis. Tačiau berno iš tiesų būta nebaikštaus: „Jei numirei, tai ir gulėk nesikilojęs“, – tarė jis. Nutvėrė plaktuką ir tvojo numirėliui į kaktą. Šis klast – ir jau guli iš tikrųjų negyvas.“

Pusbrolis Jonas juokiasi plonu, moterišku balsu. Šuo pakelia galvą ir urgzteli. Ūmai miške kažkas garsiai suklega, bet tuoj pat nutyla. „Girdėjai? – klausia pusbrolis. – Kas čia buvo?“ – „Gal koks paukštis.“ – „Visai ne paukščio balsas. Gal kokios laumės ar vaiduokliai?“ – „Vaiduokliai, šmėklos ir laumės tik pasakose esti,“ – sakai kuo ramesniu balsu, nes supranti, kad Jonas tyčia tave gąsdina. Bet kai jis paprašo papasakoti apie pakaruoklį, kurį pernai rudenį kartu su broliais radote miške, tau per nugarą nuringuoja šiurpuliukas. Baisiausia buvo vėliau, kai nelaimėlį palaidojo reformatų kapinėse prie pat tvoros, sumūrytos iš akmenų: anksti rytą, dar tik švintant, tau reikėdavo eiti pro šalį į pradinę mokyklą: iš paskutiniųjų stengdavaisi nežvilgtelėti į pliką juodžemio kauburėlį, apkritusį pušų ir eglių spygliais, tačiau akys pačios ten nuklysdavo. Nesuvokiamas siaubas surakindavo sąnarius ir raumenis, tik blaškydavosi po rudinuke širdis, per kepurės ausis varvėdavo prakaitas. Kartkartėm kapinės apeidavai

dideliu lankstu. Įsidrąsinęs, įrodęs pats sau, kad nėra ko bijoti palaidoto Dargužo, nes numirėliai neprisikelia, vėl slinkdavai pro akmenų tvorą, bet ir vėl apimdavo panika – lėkdavai susigūžęs, užsimerkęs, taškydamas kelio balas, o fanerinėje knygų kuprinėje pieštukų, rašalinės ir penalo tarškėjimas būdavo panašus į kaulų šokį.

„Klausiau tavo motinos, bet jos ten nebuvo, – nenustygsta Jonas. – Sakė, vaikai grybaudami rado.“ – „Radom, Vytautas rado. Už Šilpievių yra trakas, tokia didelė miško aikštė, už jos prasideda epušynas, kai kur juodalksniai auga. Vytautas ėjo žemyn žiūrėdamas, grybų dairydamsis; kai atsitiesė, į viršugalvį trinkelėjo basos kojos: ant beržo šakos kabėjo žmogus. O prieš tai kaimo vyrai visus aplinkinius miškus išvaikščiojo, bet niekur nerado.“ – „Iš kur žinojo, kad jis pasikorė?“ – „Jis pats taip sakė. Mano tėtė girdėjo.“ – „Ir dėl ko?“ – smalsauja pusbrolis. „Visi sustojo į kolūkį, o Dargužas – ne, ir ne! Atvažiavo iš rajono kažkoks viršininkas ir kartu su tėvu patraukė į jo sodybą. Krisius vienas gyveno, buvo senbernis. „Galvojau, kad jis koks buožė, – nusistebėjo *načalnikas*, kaip jį tėvas vadino. – O čia, pasirodo, *biedniokas*. Argi jis nenori geriau gyventi?“

Krisiaus gryčia į žemę susmegusi, basliais paramstyta, šiaudinis stogas per vidurį įlinkęs, mažyčiai langai persikreipę, kai kur vietoj stiklo skudurais užkamšyti. Atvykėlis iš pradžių gražiuoju prašė, paskui jau kumštį sukdamas reikalavo, kišo panosėn popierių, kad tik Dargužas pasirašytų. O tas – ne, ir viskas, nors tu jam gyvam *skūrą* lupk. *Načalnikas* įsiuto, ėmė rusiškai keiktis, baltom meškom pagrasino. Išbalo Krisius Dargužas, patylėjo, o paskui sako: „Geriau aš pasikarsiu, o į *kolchozą* nestosiu!“ Išėjo į kiemą, vyrus palikdamas viduje, ir įlindo į *kūtę* neva kiaulių šerti.“

Jonas kažką mąsto ir netrukus prataria: „Ar dabar nueitum ten, kur tas žmogelis pasikorė?“ – „Toli, – muistaisi tu, – ir ko ten eiti, ką ten veikti?“ – „Taip ir sakyk, kad bijai, mažiau!“ Tu iš tiesų bijai, bet argi taip imsi ir prisipažinsi? Prieš kelias dienas, kai su mama tame trake grėbėte šieną, vis paslapčiom daireisi, kur anas beržas auga, arčiau motinos stengeisi būti.

„Prisiminiau ir aš vieną tokią istoriją, – sako pusbrolis. – Močiutė pasakojo. Buvo labai drąši merga. Per gegužinę susilažino su bernaiss, kad nueis į kapines ir priskins gėlių nuo

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Petras Buchas (k.) literatūrinio romano konkurso „Lietuvai tūkstantis metų“ pirmosios premijos laureatui Petriui Venclovai įteikia vertinimo komisijos paskirtą premiją. *Gintauto Beržinsko nuotr.*

Petras Venclovas gimė 1944 metų liepos 10 d. Žaliosios vienkiemyje, Biržų rajone. Baigė Kupreliškio vidurinę mokyklą, vėliau (1969) Vilniaus universitetą, kur studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą.

Dirbo mokytoju ir direktoriaus pavaduotoju Kauno raj. mokyklose, vyr. bibliografu Kauno medicinos akademijoje. Nuo 1975 iki 2005 metų darbavosi Lietuvos rašytojų sąjungos sistemoje: Grožinės literatūros propagandos biuro instruktoriumi, „Nemuno“ žurnalo ir savaitraščio redakcijoje (1978 – 1982 ir 1999 – 2005), LRS Kauno skyriaus literatūros konsultantu, vėliau referentu. Keletą metų buvo Kauno jaunųjų rašytojų sekcijos pirmininkas.

Nuo 1984 metų yra Lietuvos rašytojų sąjungos narys.

Per keturiasdešimt kūrybinio darbo metų išleido vienuolika prozos knygų, dvi apysakas vaikams, išspausdino keletą dramų įvairiose dramaturgijos antologijose, periodikoje paskelbė daugybę apsakymų ir apysakų. Ypač gerai buvo skaitytojų ir kritikų įvertintos naujausios novelių ir apysakų knygos: „Susapnuoti gyvenimai“ (2005) bei „Meilės ir mirties menas“ (2007).

Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos skelbtame grožinės literatūros konkurse „Lietuvai – tūkstantis metų!“ Petro Venclovo romanas „Tamsėjančios giesmės“ laimėjo pirmąją vietą. Autorius žada romaną pervardinti į „Kartybių taurė – iki dugno“. Stambios apimties grožiniame kūrinyje P. Venclovas vaizduoja esmingiausius Lietuvos istorijos vingius 1940–1951 metais. Romanas įteiktas Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklai.

Šiuo metu prozininkas rašo naują novelių romaną sąlyginu pavadinimu „Metai“. Mūsų skaitytojams siūlome niekur neskelbtą apsakymą iš šio romano. **„Dirvos“ redakcija**

tokio žinčiaus kapo. Tas senis per kelis kaimus garsėjo esąs raganius. Jis buvo palaidotas net ne kapinėse, o už tvoros, kaip ir visi bedieviai. Ant jo kapo žėlė tik rugiagėlės. Išėjo ta merga ir ilgai negrįžta. Parsirado su rugiagėlėmis, bet visa išblyškusi, paklaikusiom akim, rankos kojos dreba. Bernai norėjo išklaust, kas jai atsitiko, bet greitai suprato, kad ji su anuo pasauliu šnekasi.“ – „Kas jai pasidarė?“ – „Argi nesupranti, kad išdurnėjo. Visą amželį proto nebeatgavo“.

Mėgini įsivaizduoti, ką tą merga pamatė ar išgirdo. Gal numirėlis iš kapo išlindo, kai ji rovė gėles? O gal suriko, kad eitų šalin? Sako, raganiai tik apsimeta mirę, o vieną naktį ima ir atsikelia. Nueina už kelių kaimų ir vėl gyvena. Ir niekas nežino, iš kur jie atklysta... Gal ir Krisius buvo raganius? Žmonių nemėgdavo,

sako, dieną namie tūnodavo, tik sutemus kažkur išeidavo. O jei ką sutikdavo, tai nei „labas“, nei „sudie“, akis panarindavo, į šalį nusigrėždavo. „O jei tau vienam čia reikėtų gyventi, ar nebijotum?“ – su slapta pašaipta klausia Jonas. „Nebijočiau! – narsiai atrėži. „Giriesi, mažiau, – kikena pusbrolis. – Pirmą naktį į kelnes pridėtum.“ – „Savo namuose nėra ko bijoti. Pažiūrėčiau, jeigu tau vienam reikėtų...“

Pašnekovas nebesiklauso. Žengteli prie Čiulioko, patempia už vienos ausies, už kitos. Šuo amteli, kaukšteli dantimis ir, regis, taikosi sugriebti berniukščiui už plaštakos. Tokių juokų jis nesupranta. O ypač, jei kibina svetimas. Jo net nakčia nepaleidžia nuo grandinės: jeigu kas eitų vieškeliu, sunkiai išneštų kudašį.

Jonas vėl pritupia ant klėties slenksčio. Jam darosi

(Nukelta į 10 psl.)

(Atkelta iš 9 psl.)

1952–IEJI. PETRINĖS

nuobodu, jis žiovauja. „Tikriausiai neateis, nebe kiek laiko iki aušros,“ – sako jis. „Kaip gali neateiti? – nesutinki tu. – Tėtė su mama pridarė alaus, šįryt kelias *bačkas* prikošė. Mūsų tėvas – kolūkio pirmininkas!“ – „Na ir kas? Galvoji, kad žmonės labai myli *kolchozų* pirmininkus?“ – „Pernai buvo ir užpernai buvo...“

Tuo metu Čiuliokas piktai kiauktelėja. Paglostai jam galvą, jis nedraugiškai dėbteli į tave ir vėl, pastatęs ausis, žiūri į tamsą ir niurzgena. Pagaliau baltoje vieškelio juostoje kažin kas sujuoduoja. Slenka tyliai, netriukšmaudami, nors netrukus matyti, kad eina žmonės. Čiuliokas neištvėręs kelis kartus suamsi. Tu jį bandai įgrūsti į būdą. Būrelis naktibaldų pasuka iš vieškelio į jūsų keliuką. Jau girdėti, kaip kuždasi, kaip ramina vienas kitą, jog neprašnektų garsiau, nenusijuoktų. Šu, šu, ša-a. „Ar nesakiau?“ – šnibždi pusbroliui į ausį. Šuo niršiai niurzga pro sukąstus dantis. Tamsūs siluetai įlinguoja į kiemą ir, paskubom apvainikavę trobos duris, greitai kala į staktą vinis. Čiuliokas loja, kad net skardi visas kiemas. Viduje užsižiebia lempa, naktibaldos slapstosi – kas už kampo, kas už šulinio rentinio, kas už storos liepos. O vienas net šmurkšteli į kitapus keliuko augančius rugius. Tėvas žengia į kiemą ir garsiai kviečia visus pasivaišinti. Jam antrina tarpduryje stovėdama motina: „Ateikit, sveteliai, esat laukiami! Prašom ant meilės!“

Svečiai renkasi iš visų pakampių ir jau garsiai lalėdami sveikina tėvą, draugiškai plekšnoja per petį, linksmai ko nors linki. Dar valandžiukę mindžikuoja po kiemą, atsi- kalbinėdami, kad atėjo tik pasveikinti, kad, girdi, nėra kada besėsti už stalo, nes tuoj pradės švisti, kad nesitikėjo jokių vaišių. Žinoma, vangstosi tik dėl mados, užtat netrukus suklega į vidų. Troboje dega didelė pakabinama lempa, stalas dar iš vakaro padengtas. Susodinę svečius, tėvas nusikabina nuo tvoros kibirą ir žirgluoja į klėtį įleisti alaus. „Vaikai, eikit gulti, – sako jis. – Kur jūs taip vėlai. Tau, Jonuk, kamarytėj paklota, o tu, sūnau, bėk ant šieno, prie brolių.“ – „Aš noriu gryčioj miegoti,“ – sumurmi, bet tėvas jau tavęs negirdi.

Troboje stalas patrauktas į vidurį kambario, ant smetoniškų kėdžių ir jau šiais laikais tėvo sumeistraitų suolų, jūsų vadinamų *uslanais*, sėdi bene dešimt žmonių. Stalas apdengtas balta kraitine mamos staltiese, lėkštėse papjaustyta sūrio, namie kepto pyrago, svies-

to, silkės su svogūnų laiškais; yra ir lašinių bei rūkyto virto kumpio, kuris anksčiau buvo paliekamas sunkiausiems vasaros darbams – šienapjūtei ir rugiapjūtei. Gražiai suboluoja stiklinės nuo alaus putų, kurios lipa per kraštus – tik spėk gerti. Tave labiausiai vilioja stiklinis indas su medumi, išsuktu prieš kelias dienas. Tačiau šiukštu eiti prie stalo ir ką nors nuo jo imti. Pusbrolis, naudodamasis svečio teisėmis, pasigriebia saldaus pyrago riekę, dairosi ir alaus stiklinės, bet tavo motina pasiūlo pieno; nepatenkintas vaiposi, kad jo nelaiko vyru, ir galbūt net išižeidęs pėdina į antrąjį trobos galą.

Norom nenorom ir tau reikia gultis. Prie svetimų gėdijiesi rengtis, tad lendi į užkrosnį. Nusivelki šventadienius languotus marškinius, nusitrauki rudas trumpas kelnes su petnešomis ir, nutaikęs valandėlę, kai niekas nežiūri į tą pusę, šmurkšteli į brolių lovą. Tavo ir tėvo lova išnešta į kamara, kad kambaryje būtų daugiau vietos.

Tačiau nėra nesiruoši miegoti. Esi šešelyje, o svečiai apšviesti lempos, tad gali atidžiau juos nužiūrėti. Jau matei Alponą, kuris yra kolūkio brigadininkas. Šalia jo sėdi Otilija, plataus veido raudonskruostė mergina, jai ant kaktos krinta geltonos garbanos. Prieš karą jos tėvas turėjo malūną, kur ūkininkai veždavo malti grūdus. Stovi jis ir dabar Kadarų kaimo pakraštyje, aplūžusiais sparnais, nulupinėtom lentom, užrakintom durim. Toliau – šviesiaplaukis vyras, „lietuvaite“ vadinamas: mat šneka literatūrine kalba, o ne tarmiškai. Nežinia, kur jis jos išmoko – gal anos Lietuvos kariuomenėje? Sako, karo metu rusų 16 – oje divizijoje tarnavęs, Kurše vokiečius pliekęs. Prie jo glaudžiasi laiškininkė Verutė. Kada, karui baigiantis, į Lietuvą pasipylė išbadėjusios rusų moterys su vaikais, ją motina paliko Ajučių ūkyje už pusmergę. Motina nebegrižo, o Verutė taip ir užaugo ūkininko šeimoje. Ajučiai ją laiko sava. Krikštasuolėje, žinoma, įsitaisęs tavo tėvas; priešais jį, kitame stalo gale, sukiojasi motina. Kitų žmonių matai tik nugaras, bet juos irgi pažįsti: Kaščiukienė, maloni moteris, kartkartėm tave, grįžtantį iš mokyklos, pašnekina; prie jos – nedidukas tamsaus gymio Bertašius, atsinešęs armoniką; šalia jo – *kriaučius* Mažuika, šlubas, viena koja trumpesnė, užtat jis turi smagų liežuvį; greta tėvo sėdi jo sesuo Elžbieta. Jos vyrą Kaziuką, gal taip vadinamą, kad jis mažesnis už savo žmoną, prieš porą metų išgrūdo į Vorkutą

Kovo 11-osios šventės metu Jaunimo centre, Čikagoje I-osios premijos laureatas Petras Venclovas, III-osios premijos laureatė Violeta Židonytė, Lietuvos Respublikos gen. konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, ALTS pirm. Petras Buchas, kun. Jaunius Kelpšas, „Vilties“ draugijos pirm. Algirdas Matulionis ir šventės renginio komiteto pirmininkė Jūratė Variakojienė. *Gintauto Beržinsko nuotr.*

ar ne dvidešimt penkeriems metams. Vien už tai, kad jų pirtyje prausdavosi miškiniai. Suimtas Kaziukas nieku gyvu neprisipažino palaikąs ryšius su partizanais. Tada saugumiečiai gudriai apgavo jo žmoną: pasakė, kad jos žmogus viską prisipažino, kad nebėra reikalo meluoti, ir pakišo pasirašyti popierių, tvirtindami, kad ji galinti labai padėti savo vyrui. Moteriškė pagalvojo, kad taip ir yra; būdama beraštė, nupiešė tris kryžiuks. Tie kryžiuškai virto tikru kryžiumi Kaziukui: nebeliko vilties, kad jis kada nors sugrįžtų.

Krėslo, ant kurio sėdi tėvas, aukštą atkaltę viešnios papuošę gėlių pyne. Troboje kvepia medumi, rūtomis ir *pinavijomis*. Ir dar, žinoma, alumi. Tau labiausiai patinka medaus kvapas: atrodo, kad ant liežuvio tiesiai iš korio užsivarvini kelis jo lašus. Pas jus birželio pabaiga – pats bijūnų žydėjimas. Po kelių dienų jie nuleis galvas, ir žiedlapiai ims kristi ant žemės. Gardžius vasaros vešėjimo ir kūpėjimo kvapsnius sugadina Mažuika: išsitraukia pypkę, iš avino kapšo prikemša tabokos, prisidega ir išpučia nemalonų dūmą. Moterys sklaisto jį nuo savęs rankomis, o motina neiškenčia: „Eik į kiemą, *Apicieriau*, visą gryčią prismardinai.“ – „Dvokia svilnamomis arklio kanopomis,“ – priduria malūnininko dukra Otilija. Siuvėjas nėra niekas nepyksta, net į akis pravardžiuojamas „*Apicieriumi*“, jis gal net nori, kad žmonės jį taip vadintų. Be abejo, jokioje armijoje netarnavęs, tad ir karinio laipsnio neturi, bet sakoma, kad jaunystėje, einant į gegužinę, rikiuodavo kaimo bernus ir jiems komanduodavo. Mažuika nepatenkintas krenkštei ir, nesulaukęs vyrų paramos, iššlubčioja į kiemą.

Svečiai jau užkando ir,

išlenkę po stiklinę, kitą, pralinksmėjo. Net neraginas Bertašius nutveria armoniką ir kaire ranka bando boso mygtukus. Netrukus ima griežti ilgesingą melodiją ir šiek tiek gergždžiančiu balsu dainuoti:

*Gros armonika vakarą tylų,
Bet tavęs jau čionai nebebus.*

Tu išnyksi už tūkstančių mylių,

Su tavim mano meilė pražus.

Jam aukštais balsais priitaria moterys. „Lietuvaitės“ veidas nežinia ko niaukstosi. Luktelėjęs sako: „Man atrodo, kad šią dainą dainuoja miškuose.“ – „Jeigu žmonės dainuoja, vadinasi, gera daina,“ – šypsosi pro ūsą Bertašius. Niekas jam nei prieštarauja, nei pritaria: dar senovės išmintis sako, kad nereikia kaišioti pirštų tarp durų. Tuo metu iš kiemo grįžta *kriaučius*. „Ei Bertašiau! – šūkteli jis. – Pagrok savo mėgstamą polką.“ O visi žino, kad mėgstamiausia muzikanto melodija yra „Bus kinas ir teatras, gros tenai Bertašius Petras“. „Petras“, matyt, yra pritaikytas prie „teatro“, nes šio Bertašiaus vardas – Jonas. Tiesa, jis turi pusbrolių ar dar tolimesnį giminaitį Bertašių Petrą. Pernai ankstyva perkūnija per Velykas trenkė į jo trobelę; kol per audrą subėgo vyrai su kibirais, gesinti jau nebebuvo ko. Padegėlis Petras su šeima prisiglaudė pas giminės kažkur netoli Biržų.

Tėvas pakviečia motiną šokti ir juodu sukasi po trobą. Jais paseka ir jaunimas. Mažuika sumano pašokdinti Elžbietą. Moteris mosuoja rankomis, stumia jį nuo savęs, bet siuvėjas atkaklus ir jam galiausiai pasiseka ištempti Elžbietą į kambario vidurį. Pora atrodo be galo juokingai: aukšta prakauli moteris ir nedidukas šviečiančiu pakaušiu

šlubas *kriaučius*. Tiek ten to šokio: Mažuika tryptčioja ant vienos kojos, sulenkęs šlubąją ir suka aplink save nerangią šokėją.

Ir taip polka po polkos. Kai tėvas išveda Kaščiukienę, motinos veidas ištįsta, paraudonuoja. Ji prisėda prie Bertašiaus ir meiliai jį apsikabina. Žmogelis pasitempia, dar labiau užriečia nosį ir, mušdamas koja į taką, smagiai užtraukia:

*Ech, ūčia, ūčia,
Kad nevedęs šiandien būčia,*

*Kad ne boba, ne vaikai,
Namo neičiau aš visai!*

Šokėjai trepsi, strikinėja, sukasi, juokiasi. Nuo aslos kyla dulkės. Paskui sušilę stati geria alų, kanda lašinių ar kumpio. Muzikantas užringuoja valso melodiją, ji ne taip kaitina kraują, tad svečiai kur kam papuola sėdasi pailsėti. Visus, regis, nustebina Otilija: vokiečių ji mokėsi Biržų gimnazijoje, tad žino šio valso žodžius ir, nelabai taikydamosi prie ne visai taisyklingai grojamos melodijos, uždainuoja gražiu sopranu:

Laukuose dobilas pavargęs,

Laukuose rasant tviska.

Medus ir meilė lapais varva,

Medus ir meilė – viskas.

Paskui šokamas suktinis, einama rateliu. Vyrai išgrįuva į kiemą, ir ten suskamba „Du broliukai – kunigai, du broliukai – *ubagai*.“ Troboje moterys šnekučiuojasi tarpusavyje. Tave marinte marina miegas, akys pačios limpa. Susapnuoji kažką turbūt iš ateities: didžiulė salė, šviesios parketo grindys, daugiašakiai sietynai, dailios merginos su šilko suknelėmis ir aukštakulniais batais, kostiumuoti vyrai su kaklaraiščiais, iš visų pusių aidinti lėto valso melodija... grakštūs judesiai, šiek

(Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 5 d. šeštadienį, 7:00 v.v. Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje įvyks sol. Virginijos Muliolienės koncertas. *Rengia Akademinis Skautų Sąjūdis.*

BIRŽELIO 13 d., sekmadienį 2:00 val. p.p. **Baisiojo Birželio minėjimas** - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus - latvių bažnyčioje, Andrews ir Detroit Ave. (West 152-a gatvė). Lakewood, OH. *Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.*

(Atkelta iš 10 psl.)

1952–IEJI. PETRINĖS

ties nuleistos akys, šypsenos puse lūpų, vingrūs žodžiai... bet toks pat medaus, *pinavijų*, rūtų kvapas...

Prabundi, kai svečiai jau rengiasi eiti namo. Troboje pilkšva šviesa, lempa už-pūsta, tėvas stovi su ašočiu prie durų, kiekvienam pila į stiklinę alaus ir prašo išgerti už šiuos namus. Naktibaldos iškrinka į lauką, dar valandėlę, suėję į būrelį, šūkalioja, paskui traukia kas sau, kur kam arčiau. Ir tada pro šiaurės rytų pusės langą pamatai, kaip už tolimo horizonto linijos ima stiebtis purpurinė daugia-žiedlapė *pinavija*; ji vis auga, didėja, skleidžiasi į šalis: dangaus pakraštys iš pradžių nusidažo violetu, paskui ima raudonuoti, blykšti, geltonėti.

Tėvai grįžta į vidų nekalbūs. Motina pikta tarškina lėkštes, rankioja šakutes ir peilius. Tėvas perkelia prie tavęs miegančią seserį ir, pusiau nusirengęs, virsta į lovą. Baigusi tvarkyti stalą motina irgi nenoromis gulasi šalia jo. „Ko ta Kaščikienė visą naktį prie tavęs kabinėjosi?“ – burba motina. „Našlė, ką jai daugiau daryti,“ – atsainiai taria tėvas. „Savo vyrą numarino, tai dabar prie kitų lenda!“ – „Nei numarino, nei ką: pats numirė.“ – „Aš viską žinau, – staiga plyksteli mama, – žinau, kad vakarais, važiuodamas dviračiu iš kon-toros, pas ją užsuki!“ – „Jeigu yra reikalas, užsuku, alaus stiklinę išgeriu.“ – „Žinau tuos vyrų reikalus: grįžti paryčiais nemiegojęs.“ Tėvas lyg ir

mėgina juokauti: „Kam geras daiktas turi nueiti perniek?“ Po daugelio metų smarkiai nustebsi, Niko Kazandzakio romane užtikęs, kad graikas Zorba apie našles sako labai panašiai. O aną parytį motina nebepajėgė užgniaužti savo pykčio: „Ak tu, *padla*, paleistuvi, tau dar svetimos bobos rūpi!“ – „Lyg tau neužtektų.“ Motina ūmai atsėdė lovoje ir ima kumščiais pluncinti tėvą. „Baik!“ – šūkteli jis ir atsuka savo moteriai nugarą. „Jei ne vaikai, nė dienos su tavim negyvenčiau,“ – virkauja motina. „Nezaunyk niekų!“ – atrėžia tėvas ir pradeda garsiai šnopuoti apsimesdamas, kad miega. Ir iš tikrųjų neilgtrukus užknarkia.

Motina dar valandėlę šniurkščioja nosimi. Tau gaila jos, bet gal geriau neišsiduoti, kad girdėjai barnį?

Rytą pabundi tuščioje pirkioje. Viskas švaru, tvarkinga, asla iššluota, nebėra ir krėslų su aukštomis atkaltėmis, likę tik kasdieniai *uslanai*. Net suabejoji, ar nebūsi susapnavęs naktibaldų vaišių. Užsimiegojęs išslenki į kiemą ir matai, kad sesuo laksto po daržą ir skainioja aguonų žiedus. Saulė jau aukštai, slenka į pietryčius; ji visiškai ne tokia, kokią matei paryčiais: galėjai žiūrėti į ją neprisimerkęs, o dabar spigintė spigina į akis.

Nuo lengvo vėjelio šlame-na jau spėjęs apvysti ažuolo šakelių vainikas, iš visų pusių juosiantis durų staktą. Kvepia *pinavijom*, rūtom, jazminais, smidru, medumi, besiskleidžiančiais liepų žiedais. Bet labiausiai – medumi.

„DIRVAI”
AUKOJO

J.Petronis, Los Angeles, CA. 120
Amerikos Lietuvių Taryba, Los Angeles, CA..... 100
H.Bagdonienė, Oak Lawn, IL... 55
G.Balanda, Sterling Hts., MI..... 55
A.Sakas, Lancaster, OH..... 50
M.Pautienis, W.Barnstable, MA 45
K.Tautvydas, Greenbank, WA.. 45
Anominis, Cleveland, OH..... 33
I.Mičiūnas, Centerville, MA..... 25
V.Barzdukas, Cleveland, OH.... 22
V.Miselis, Monroeville, PA..... 20
D.Paškonis, Eastlake, OH..... 20
A.Giedraitienė, Willowick, OH 15
J.Šlapelis, Euclid, OH..... 10
Č.Senkevičius, Ontario, CAN 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ST. PETERSBURG, FL

VELYKŲ PIETŪS

Sekmadienį, balandžio mėn. 4 d., po šv. Mišių Šv. Vardo bažnyčioje, apie 150 asmenų susirinko į Lietuvių klubo salę Velykų pietums. Salė buvo šventiškai papuosta. Pagal įprastas klubo tradicijas, pietus pradėjome margučių mušimu. Pavienių stalų laimėtojai turėjo persirungti, ir laimėtoju tapo Antanas Vitkauskas. Buvo renkamas gražiausiai numargintas margutis. Į rinkimų komisiją buvo pakviesti J. Giedraitienė, A. Mereckis ir A.Kilbauskas. Gražiausiai numargintas dro-žinėtas kiaušinis teisėjų buvo pripažintas Ginto Valaičio. Po to valgėme skanius pie-tus, pagamintus klubo virėjos Angelės Straukienės.

GRAŽUS RENGINYS

Penktadienį, balandžio mėn. 9 d., Lietuvių klubo di-džiojoje salėje naujai susiorga-nizavusi šokių grupė „Ritmas” ir Lietuvių klubo valdyba surengė renginį „Pavasaris!!!”, kuriame dalyvavo „Ritmo” šokėjai, vadovaujami Rimos ir Aurelijaus Kilbauskų. Muziką šokiams parūpino GINO – Eugenijus Sviderskas. Vakaronės programoje ma-tėme atliekant Linijinį valšą, Tango, Lėtą valšą, GINO atlie-kama daina, Čia čia įstrižainė, Salsa, Čia čia ratu, Kvikstepas, Svingas Be vadovų R. ir A. Kilbauskų, šokių programo-je dalyvavo Vida ir Gintas Valaičiai, Jolanta ir Rolandas Kurševičiai, Ina Tatarūnienė, Rasa Kay, Donata ir Akvilinas Koveros, Svajūnas Grucė ir Andrius Radvila.

BIZET’S „CARMEN”
MELODIJOS

Gegužės mėn. 29 d., 7:30 val. vak., klubo salėje, Kultūros būrelis rengia kon-

PRISIMINIMUI

A.† A.
JONO PETRONIO
1921 – 2005
5 metų mirties metines.

Liko nuliūdusi žmona Julija, dukra Daina su žentu Virgilium Kaspučiu, anūkės Nina ir Ju-lytė, sūnus Dainius, marti Nida ir anūkė Lara.

Ilsėkis ramybėje.

certą, kurio programą atliks St. Petersburgo Operos nariai. Programoje išvalgų supažin-dinimą su „Carmen” opera praves SP Operos muzikinis direktorius Mark Sforzini ir „Carmen” operos režisierius Dean Anthony.

St. Petersburgo Operos kompanija birželio mėn. 4-6 d.d., Palladium teatre stato „Carmen”. Kultūros būrelio rengiamame koncerte ištrau-kas iš operos dainuos pagrin-dinių rolių antrininkai, kurie daugumoje jau yra pasirodę ankstyvesniuose SPO ir kitų JAV miestų profesionalių ope-rų kompanijų pastatymuose.

Pavienias vietas arba sta-lus (10 asm.) rezervuoti pas Angelę Karnienę telef. 727-347-3717 arba pas Danutę Mažeikienę telef. 727-367-6306. Įėjimo auka – 10 dol. (7 dol. studentams).

ŠV. KAZIMIERO MISIJA

Gegužės mėnuo – Švč. Mergelės Marijos mėnuo. Kiekvieną šio mėnesio vakarą, Šv. Pranciškaus koplyčioje giedosime Švč. M. Marijos litaniją. Misijos vadovas kun. Bernardas Talaišis kviečia visus gausiai dalyvauti.

PADĖKA IŠ LIETUVOS

2010 m. vasario 18 d. į Lietuvą buvo išsiųsta 8-ių dėžių siunta, skirta vaikų glo-bos ir senelių namams. 1 dėžė – Jurbarko raj. 2 dėžės – tik prieš 9 mėnesius įkurtiems pakalniškių globos namams, 2 dėžės – Raseinių vaikų globos namams, 2 dėžės – Švėkšnos sanatorinei internatinei mo-kyklai ir 1 dėžė – Trakų vaikų

lopšeliui-darželiui „Obelėlė”.

Iš Lietuvos gavome gra-žias padėkas. Rašoma, kad vaikučiai labai dėkingi mūsų bendruomenei už atsiųstus drabužius, avalynę, saldumy-nus ir labai reikalingą aspiriną.

Dar kartą didelis ačiū už pagalbą pinigais ir už suau-kotus daiktus Radvilų šeimai, Albinai iš Dayton už dvi dėžes labai gerų drabužių, dr. Rūtai Noll už drabužius ir avaly-nę, St. Petersburgo Lietuvių klubo pirmininkei Vidai Meiluvienei už paaukotus drabužėlius mažyliams, Mary Close ir Carmen Guterrez už drabužius. Dėkojame Stelai Ciplienei už piniginę auką ir pagalbą pakuojant siunčia-mus daiktus. Dėkojame už pagalbą Onutei Kaselienei, Inai Tatarūnienei ir Aurelijui Kilbauskui.

Siuntinius organizavo Elena Jasaitienė ir Gražina Viktorienė. *Lietuvių žinios inf.*

38-TAS METINIS
LIETUVIŲ FESTIVALIS

Baltimorės Lietuvių fes-tivalio rengimo komitetui malonu pranešti kad 38-tas metinis Lietuvių festivalis įvyks Catonsville Armory, 130 Mellor Avenue, Catonsville, Maryland, šeštadienį ir sekma-dienį, šių metų gegužės 22 ir 23 dienomis nuo 11 ryto iki 6 vakaro abi dienas.

Dėl papildomų žinių kreip-kitės pas Marytę Patlabaite, 3550 Benzinger Rd. Baltimore, Maryland arba tel.: 410-646-0261.

Baltimorės Lietuvių festi-valio kengimo komitetas

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVIAUSIAUSI JAV ŽURNALAS
LIETUVIŠKAS LAISVĖS KONSULŲ JAV

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

Lietuvos šokėjų ant ledo pora Katherine Copely ir Deividas Stagniūnas. Reuters

IŠIRO LIETUVOS ŠOKĖJŲ
ANT LEDO PORA

Rusijos žiniasklaida skelbia, kad iširo Lietuvai atstovavusi šokėjų ant ledo pora Katherine Copely ir Deividas Stagniūnas. Lietuvos čiuožimo federacijos atstovai šios informacijos neneigia, praneša Lietuvos radijas. Rusijos dienraštis „Sport Express“ skelbia, kad nuo 2006-ųjų Lietuvai atstovavusi, tačiau

prieš Vankuverio Olimpiadą mūsų šalies pilietybės negavusi K. Copely dėl traumos baigia karjerą. Lietuvos čiuožimo federacijos viceprezidentė Lilija Vanagienė Lietuvos radijui to nepaneigė, tačiau daugiau informacijos žadėjo pateikti kitą savaitę. Pasak „Sport Express“,

D. Stagniūnas treniruojasi Jungtinių Valstijų Detroit mieste pas šiuo metu garsiausius šokėjų ant ledo trenerius Igorį Špilbandą ir Mariną Zujevą bei ieško naujos partnerės. 2007 m. Europos čempionate K. Copely ir D. Stagniūnas buvo 18-ti, 2008 m. pakilo į 12-ąją poziciją. Praėjusių metų pasaulio čempionate jie liko 14-ti. 2009-ųjų sausį vykusiam Europos čempionate pora užėmė 10-ąją vietą.

JAV KREPŠINIO
RINKTINĖS
ŽAIDĖJŲ SĄRAŠE -
31 PAVARDĖ

Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) žaidėjai Tayshaun Prince, Tyreke Evans, Stephen Curry ir Jeff Green buvo įtraukti į JAV krepšinio rinktinės žaidėjų sąrašą 2010–2012 metams. Šiuo metu ši sąrašą sudaro jau 31 žaidėjas. T. Prince su JAV rinktine dalyvavo 2008-ųjų metų olimpinėse žaidynėse, kur iškovojo aukso medalį. Jis tapo 10-uoju žaidėju, kuris pakviestas atstovauti savo šaliai šiais metais, iš tos „auksinės“ rinktinės.

JAV komandai negalės atstovauti tik Michael Redd, kuris yra traumotas ir Jason Kidd, kuris nusprendė pasitraukti iš rinktinės.

JAV krepšinio federacija taip pat pranešė, kur bus surengtos nacionalinės rinktinės stovyklos. Pirmoji įvyks Las Vegas liepos 19–23

PREMJERAS SUSITIKO SU BOSTONO
„CELTICS“ KLUBO BENDRASAVININKU

Boston, gegužės 5 d. (ELTA). Bostone Lietuvos ministras pirmininkas Andrius Kubilius susitiko su rizikos kapitalo bendrovės „Bain Capital LLC“ direktoriumi Stephen G. Pagliuca. Premjeras pakvietė bendrovę dalyvauti steigiant rizikos kapitalo fondus Lietuvoje. S. G. Pagliuca yra daugkartinės Nacionalinės krepšinio lygos (NBA) čempionų – Bostono „Celtics“ komandos – bendrasavininkas, o jo žmona – lietuvė, praneša Ministro Pirmininko Spaudos tarnyba.

Premjeras padovanojo S.G. Pagliuca autentiškus Lietuvos krepšinio rinktinės marškinėlius, bet pripažino, kad NBA atkrintamosiose varžybose remia „ne tą pusę“ – Žydrūno Ilgausko atstovaujamą „Cavaliers“ komandą iš

dienomis. Kita treniruočių stovykla vyks New York prieš pat pasaulio čempionato pirmenybes Turkijoje. LRT

Patria Imports

*We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!*

794 East 185th St. • 216-531-6720

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Dideiė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)